

LIETUVA

LITHUANIAN DAILY

Kopija 2 c.

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois.
By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Copy 2c.

Metai Sav. XXVI
Dien. II

CHICAGO ILL., KETVERGAS, SAUSIO (January) 16 d. 1919m.

No. 13

Sukilimai Lietuvoje.

Hindenburgas kariaus prieš Lenkus.

Talkininkai siūnčia pasiuntinius Rusijon.

Suvienytos Valstijos bus "sausos"

SUKILIMAI LIETUVOJE.

Varšava, sausio 13 d. Atrodo, kad Lietuvą patika toks pat likimas, kaip ir Ukrainą, skirtumas yra tik tame, kad Ukrainoj sukilimai yra vietiniai, kuriuos sukėlė Petlura su savo kareiviais, o Lietuvos judėjimas yra pilnai bolševikiškas, kuriuomi vadovauja Maskva. Priešakinės sągybos bolševikų artinasi prie Lietuvos Brastos.

HINDENBURGAS KARIAUS PRIEŠ LENKUS.

Kopenhaga, sausio 15 d. Žinios apie Lietuvos išsivadavimą praneša, kad lauko maršalas von Hindenburg greitai laiku paims vadovystę į savo rankas vokiečių kariuomenės rytiniame fronte ir kariaus prieš lenkus.

Vokietijos kabinetas laikė posėdį utarninke ir diskutavo naują konstituciją, taipgi išdirbinėjo detales susitikimo Steigiamojo Susirinkimo.

Vokietijos dalyvavimas Taikos Konferencijoj irgi buvo apsvartytas. Posėdis bus tęsiamas ir šiandien. Darbininkai požeminių geležinkelių Berline paskelbė streiką, kadangi jų reikalavimas pakelti algas nebavo išpildytas, sulys aplaitytų žinių iš Berlio.

TALKININKAI SUNCIA PASIUNTINIUS RUSIJON.

Paryžius, sausio 15 d. Šiandien likosi atidengta, kad talkininkai mano pasiūsti Rusijon komisiją ištirti padėją. Tas naujas talkininkų uždavinys sužinoti, kada armijos aficerams likosi prisakyta lydėti ekspediciją Rusijon.

Komisijon ineina Amerikos ir Anglijos atstovai, bet nėra žinoma ar Francuzija prisideda prie to.

Naujas judėjimas yra pasakme Anglijos agitacijos, kad būtų nuodugnai ištirta padėjimas Rusijoj ir pirmas konstruktyvus žingsnis išsiųsti Rusijos klausimo nuo laiko, kada likosi nutarta nedaryti tolimesnės Rusijoj intervencija. Suprantama, kad nekurios ypotos, paskirtos komisijon, yra draugiškos bolševikams.

SUVIENYOTOS VALSTIJOS BUS "SAUSOS."

Tiktai vienos valstijos balsas reikia, kad padaryti istatymą konstitucijoj, sulys ku-

rio Suvienytos Valstijos bus "Sausos." Blaivininkai tiki tą balsą gauti šiandien ar rytoj. Iš viso reikalinga yra 36 valstijų arba dviejų trečdalių kad padaryti pataisnų konstitucijoj.

Vakar balsavo šios valstijos už blaivybę:

Iowa, Utah, Colorado, Oregon.

Šios valstijos užtvirtino konstitucijos pataisymą:

Alabama, Colorado, Idaho, Kansas, Maine, Mississippi, Ohio, So. Dakota, Virginia, Arkansas, Delaware, Indiana, Kentucky, Michigan, New Hampshire, Oklahoma, Texas, Washington, Arizona, Florida, Iowa, Louisiana, Massachusetts, N. Dakota, Tennessee, W. Virginia, California, Illinois, Maryland, Montana, N. Carolina, S. Carolina, Utah.

Šios valstijos, kurių legislatturos laiko sesijas, bet dar nepatvirtino pataisymą: New Mexico, Wyoming, Minnesota, Nebraska ir Missouri.

BERLINO NUOSTOLIAI.

Berlinas, sausio 15 d. Berlio ilga savaitė bolševizmo galutinai užsibaigė. Įvairiose miesto dalyse buriu jaunuolių šauda iš namų ir nakties laiku yra bandoma užpildinėti ir tuomi sukelti terorą mažomis bandomis Liebknechto pakeičių. Jos yra mažos sulyginus kas buvo pirmiausia. Dr. Liebknechto sesuo likosi suareštuota utarninke ir keletas šimtų maištininkų uždaryta ka-
leėjimuose, kur jie laukia teismo.

Nuostoliai perėtos savaitės iš abiejų pusių nors nėra pilnai apskaituoti bet jie jau pervirsija 200 užmuštų ir apie 1,000 sužeistų. Didesnė dalis šių skaitlinių susidaro iš Spartakų. Labai daug nuostolių likosi pridaryta laike sa-
vaitės teroro. Ne tik laikraščių namai ir valdžios įstaigos nukentėjo, bet ir privatiška nuosavybė. Apskaičiuojama, kad nuostoliai padaryti siekia milijonus markių. Neku-
ruse gatvėse netoli vyriausios policijos stoties beveik kiekviena krautuvė sistematiškai iš-
plėsta. Spartakų kareiviai Si-
lezijos geležinkelio stotyje tu-
rėjo tiek daug sviesto, kad ji-
vartojo dėl tepimo šaudyklių ir batų.

Sportas

Laikraštis Abend Zeitung praneša, kad jis su-
žinojęs iš autoritetiškų šalti-
nių, kad valdžia nemanoma su-
mažinti savo darbavimosi
prieš Spartakus. Energiški bu-
dai yra vartojami prieš vadus
judėjimo. Pranešama, kad
dokumentai, kurie pakliuvo į
istikimų kareivių rankas, pa-
rodo, kad Spartakų sukilimas
buvo suplanuotas Maskvoje.

BELGIJAI GREŠIA VIDURINIS KRIZIS.

Brussels, gruodžio 24 dieną (per krasą). Belgijai grešia politiškas krizis. Dabartinė valdžia, susidedanti iš šešių katalikų, trijų liberalų ir trijų socialistų, yra tikrai laikini valdžia.

Tikra valdžia, kuri vado-
vaus rekonstrukcijos darbą
Belgijoj yra tik tveriamas. Nė-
ra nianoma, kad rinkimai ga-
lės but laikomi ne anksčiau
kaip už šešių mėnesių. Da-
bartiniame laike politiškas mu-
šis įvyks lygiuose balsavimuose
vienas žmogus, vienas bal-
sas.

Prieš karę kunigai turėjo
keturis balsus, žemės savininkai
ir didžiunai tiek balsų,
kiek turėjo dvarų įvairiose
vietose, socialistai ir liberalai
urėjo po vieną balsą. Socia-
listai didžiūmoj buvo darbi-
ninkai ir liberalai—profesiona-
lai. Tas suteikė katalikų par-
tijai palaikyti spėką per ketu-
riasdešimtis metų. Sulys ly-
gus balsavimo, kuris priskai-
tytų kunigus ir žemės savininkus
prie tos pačios kategorijos
kaip ir darbininkus, daktarus,
manoma, katalikų partija su-
darys mažumą.

Vieną kėblumą sudarė Bel-
gijoj prieš karę, tai Flemišo
judėjimas, bet dabartiniame
laike jis yra užslopintas ir be-
veik miręs, pasidėkavojant vo-
kiečių okupacijai. Daugumas
mano, kad Flemišo judėjimas

atgis, kada gyvenimas pasi-
darys normalis, bet kiti tvir-
tina, kad jis miręs ant visad-
os ir jeigu kas ir norėtų jį
atgaivinti, tai bijosis, nes ga-
lės buti apsuktas vokiečių ša-
lininku ir jo veikimas, tai
darbas vokiečių propagandos.
Vokiečių šalininkai ir "ak-
tyvistai," kurie rėmė vokiečių
politiką yra baudžiami. Daug
areštų padaryta Brusselyje,
Ghente ir Brugges. Dėl jų
nubaudimo vartojama yra fi-
ziška spėka.

BOLŠEVIKŲ ŽIAURUMAS LIETUVOJE.

Varšava, sausio 13 d. Bol-
ševikų maištininkų gaujos plė-
sia ir degina Lietuvą, ženg-
dami Varšavos pusėn. Michul-
sky, žemės savininkas, ku-
ris gyvena kaime netoli Ba-
ranavičių, pribuvo Varšavon
ir papasakojo, kaip jis ir jo
žmona buvo torturuojami bol-
ševikų.

Vieną dieną jo namą apsu-
po burių apginkluotų žmonių.
Tiktai Michulsky ir jo žmo-
na, francuzė, buvo namie.
Žmonės pareikalavo pinigų,
bet Michulsky atsakė jiems,
kad jis nedaug jų turi. Va-
das pulko tada prisakė savo
pasekėjams nurėdyti Michul-
sky ir jo žmoną. Jie mušė mo-
terį su bizunais, o Michulsky
su galais šaudyklių. Ant ga-
lo Michulsky sutiko atiduoti
plėšikams 15,000 rublių.

Paėmę pinigus plėšikai iš-
kratė namą ir pavogė visas
drapanas Michulsky ir jojo
žmonos. Jie pasakė poniai
Michulsky, kad ji priklauso
prie "purvinių talkininkų" ir
pridėjo: "Visi jūsų žmonės
greitu laiku bus tokiais kaip
mės. Nebus daugiau savininkų.
Mės einame Varšavon ir
tada mes užimsim visą Euro-
pą." Vėliau ulėšikai pareika-
lavo daugiau pinigų ir tortu-
ravo Michulsky ir jo žmoną pa-
miškol p-ia Michulsky neapalpo.

Michulsky atidavė visus pini-
gus, kiek tik jis turėjo.

Tada, pavogę viską, kas tik
buvo brangesnio iš namų, ark-
lius nuo ukės, plėšikai parei-
kalavo degtinės. Kadangi deg-
tinės nebuvo, tai plėšikai ga-
lutinai sumušė Michulsky ir
nuėjo į kaimyno namus. Cio-
nai jie nerado pinigų, Michul-
sky sako, ir jie padegė namą ir
sušaudė šeimyną, kuri norėjo
išsigelbėti. Mergaitė aštu-
niolikos metų beveik pasisekė
išsigelbėti, bet antras šuvis ją
užeidė ir plėšikai užmušė ją
audyklėmis.

Iki šiam laikui Lietuvos uki-
ninkai nedalyvauja vagystėje
ir užmuštyse bolševikų. Pa-
čius ukinkus bolševikai api-
plėšinėja.

Komandotojai pasitraukian-
čių vokiečių kareivių, prane-
šama, vartoja visokius būdus,
kad tik pasipinigauti.

Vienas iš jų planų, tai par-
duoti ukes atgal savininkams
prieš pasitraukiant, arba, jei
gu jie nenor atpirti, parduoti
ukinkams. Vienam savi-
ninkui buvo pasakyta, kad jis
gali turėti kviečių derlių už
30,000 markių ir prigrumojo,
kad, jeigu jis neužmokės rei-
kalaujamos sumos, kviečiai
bus parduoti ukinkams.

LIETUVIAI PRAŠO BALSO TAIKOS KONFERENCIJOJ.

New York, sausio 15 d. —
Lietuvių Tautinė Taryba lai-
kvama savo susirinkimą ši-
andien išnėšė rezoliuciją, kad
prezidentas Wilsonas ir talki-
ninkai suteiktų Lietuvai vieta-
taikos konferencijoj Pary-
žiuje, pasiremddami, kad Lie-
tuviai padėjo talkininkams ko-
voti už demokratiją ir kad
Lietuvos žmonės turi sutvė-
re demokratišką valdžią.

(Ši trumpa žinutė yra at-
spausdinta laikraštyje Chica-
go Tribune).

TAUTŲ LYGĄ PIRMIAUSIAI SVARSTYS.

Paryžius, sausio 15 d. Aug-
ščiausia visų talkininkų kari-
ka taryba susirinko šiandien
užrubežinių reikalų departa-
mente, kad užbaigti programą
Taikos Konferencijai, kuri
prasidės subatoje. Rusijos pa-
dėjimas turės buti apsvartytas
šiandieninėje konferencijoj-
je, taipogi jos reprezentacija.

Programas, kuris bus pri-
duotas, pataria, kad būtų su-
tvėrta įvairūs komitetai, kad
kiekvienas turėtų pilną auto-
ritetą dalykuose, kurie bus
jam pavesta sutvarkyti.

Taipgi išdirbama yra tvar-
ka, sulys kurios klausimai tu-
ri buti apsvartomi. Ant pimo
plano yra apsvartymas ir
sutvėrimas Tautų Lygos.

Konferencijoj tarp Prezi-
dento Wilsono ir Anglijos pre-
miero Lloyd George likosi nu-
tarta, kad nebūtų balsuojama
svarbesniuose reikaluose pa-
kol nebus atrasta, kad abso-
liutiškai negalima prieiti prie
vienbalsio sutikimo.

Kaslink Rusijos ir Rumuni-
jos, jeigu atstovai šių tautų
pribus, tai jiems bus duotas
išklausymas visų klausimų, pa-
liečiančių juos.

Suvienytos Valstijos prieš-
nasi tolimesnei intrevencijai
Rusijoj.

Tas faktas, kad kariuomenė
yra laikoma ant karės lauko
po užbaigimo karės, praneša-
ma, suteikia daug neužsiga-
nėdijimo nekuriuose rateliuose

WILSONAS PRIEŠINAS ITALIJOS REIKALAVIMAMS.

Londonas, sausio 15 d. Ko-
respondentas laikraščio Daily
Mail Paryžiuje praneša, kad
darydami komentarus apie
konferenciją tarp Italijos pre-
miero Orlando ir Prezidento
Wilsono, kuri įvyko praeitoje
pėtnyčioje, ypotos arti stovin-
čios prie Italijos misijos už-
reiškia, kad Italijos premieras
Orlando buvo nustebintas Pre-
zidento Wilsono pažiuromis:

"Prezidentas Wilsonas bu-
vo tvirtas savo atsakyme pri-
pažinti Italijos reikalavimus
anapus Triesto ir Trento" ra-
šo korespondentas. "Yra ži-
noma, kad Italijos užrubežinių
reikalų ministeris Sonnino
reikalauja svarbios dalies
Dalmatijos pakraščio, taipogi
Fiume, tuom pačiu laiku pre-
mieras Orlando sutiks atsisa-
kyti nuo Dalmatijos pakraš-
čio, jeigu bus užtikrintas, kad
Fiume bus jų. Pranešama,
kad ir šiame atsitikime Pre-
zidentas Wilsonas nenorėjo
nusileisti.

Nors dauguma gyventojų
Fiume yra italai, tas portas
yra natūrališku išėjimu prie
jurių Austrijos slavų. Todėl
užreikiama, kad keli tukstan-
čiai italų Fiume negali atsver-
ti reikalingumo išėjimo prie
jurų slavams. Taipgi nuro-
doma i komerciališką reika-
lingumą Jugo-Slavams išėjimo
prie Adriatiko ir jeigu Italija

ignoruos tą reikalavimą Jugo-
Slavų, tai ji gali sukelti prieš
save tų plotų gyventojus ir
gali kilti naujas pavojus Eu-
ropos taikai.

Manoma, kad Prezidentas
Wilsonas netiki, kad liuosas
portas Fiume italų rankose,
galėtų aprupinti Jugo-Slavų
reikalus."

VILKAI UŽPUOLĖ ANT MIESTO.

St. Louis, sausio 15 d. Dvi
dešimtis penki laukiniai vilkai
užpuolė ant miestuko Machens
kuris randasi dvidešimtis še-
šiose myliose nuo šio miesto,
bet apsiginklavę miesto gy-
ventojai juos nuvijo šalin.
Manoma, kad vilkai pribuvo
čionai ledu iš šiaurinių val-
stijų. Alkis, yra aiškinama,
buvo priežastim užpuolimo.

AMERIKOS TAIKOS DELEGATAS SERGA.

Paryžius, sausio 15 d. Gor-
don Auchinelos, žentas p. E.
M. House, vieno iš Amerikos
taikos delegatų Taikos Kon-
ferencijon pasakė Associated
Press:

"Ponas House vis dar yra
lovoje, jis biskį serga, bet jis
daug geresnis ir manoma, kad
į keletą dienų jis galės vaikš-
čioti.

LENINAS PERMATO GALĄ BOLŠEVIZMUI.

Londonas, sausio 15 d. Ni-
kolai Lenine, bolševikų pre-
mieras Rusijoj, ima liudą pa-
žiūrą kaslink bolševizmo atei-
ties, sulys šiandieninio Hel-
singforso pranešimo i Daily
Mail. Leninas buk taip pasa-
kęs:

"Pasirupinkime, kad išveng-
ti praeitų metų klaidų, arba
musų likimas šiais metais bus
mirtis."

BADO STREIKAS.

Washingtonas, sausio 15 d.
Dvidešimties dvi moteris Tau-
tiškos Partijos, ku-
rios liko areštuotos pane-
dėlyje už suengtą demonstra-
ciją priešais Baltąjį Namą,
laikė kurios moteris degino
kopijas Prezidento Wilsono
kaibos, likosi nuteistos ant
penkių dienų kalėjiman. Mo-
teris pranešė, kad jos pa-
skelbė bado streiką.

ORAS.

Chicagoje ir apielinkėje:
Ketverge: Abelnai giedra ir
šilčiau petnyčioje: Giedra ir
šalčiau.

Sparkus vėjai pietvakarių
pusės.

Saulėtekis 7 v. 15 m.: Saulė-
lėleidis 4 v. 45 m. Mėnulis už-
tekės 5 v. 31 m. vakare.

Buvo Auščiausia tempe-
ratura 37 laipsniai 3 val. po
pietų. Buvo žemiausia tempe-
ratura 27 laipsniai 5 v. ryt-
metije.

ARKLIAI.

Arkliai yra naudingi žmonijai, taipogi švyr ir kitokių. Augš-čio arabų veislės arklys nuo 2 arš. ligi 2 arš. 2 vers.

Turkmeno veislė—tai mišinys arabų su persų veisle. Šie arkliai auginami tarp Kaspijos ir Aralo jūrų, o taipogi ir pietų Persijoje. Augščio siekia ligi 2 aršų 4½ vers. ko.

Iš Turkmeno veislės pacina Turkstane auginami sauzarai. Pastarieji yra trumpų kojų, nepaprastai stiprūs ir brangūs.

Ka. abako veislė. Šioji veislė labai yra artima turkineno veislei. Karabako veislės arkliai daugiausia auginami Elizavetpolio ir Bakų gubernijose. Vietoje jie yra labai branginami, bet kitur atvežti pasidaro netikę, nes tepus. Galutinai suauga sukakę 5—7 metus.

Kabardos veislė yra mylimiausia Kaukazo gyventojų. Šie arkliai labai tinka kaip joti, ypač kalnuose, taip ir važinėti. Plauko adugausia bėro; augščio 2 aršų.

Kabardos veislės arkliai tinka auginti visokiose šalyse, nes jie greit pripranta prie naujo klimato ir naujų gyvenimo išlygų.

Salto kraujo—Europos arkliai. Visi Europos arkliai galima padalinti į dvi grupes: 1) didieji sunkiems darbams arkliai ir 2) ukių arkliai. Prie paskutinės grupės priskaitomi vidutinio ir mažo auglio arkliai.

Belgijos veislė. Iš didžiųjų sunkiems darbams arklių grupės pirmutinę vietą užima Belgijos arklių veislė. Jai pirmenybę pripažino pasaulinės parodos, buvusios Kilborne (1879 m.) ir Paryžiuje (1900 m.).

Nemaža Belgija padėjo triuso, darydama savo arkliams pirmenybę pasaulyje, bet už tai turi nemažą pelną. Už mažą šiųmetį krmeliuką imama 600 frankų, už veislinę kumelę — 1500 - 3000 frankų, o už veislinį drigantą 2000 ir net 10000 frankų.

Rusijoje geriausi jie išauga pas grają S. Stroganovą—Kaukaze ir Ščerbatovą—Voronežo gub. Vokietijoje—Vürtenberge Anglijoje pas Blyndą, Vengrijoje pas Babolną ir Lenkijoje pas Sangušką.

Tikros arabų veislės arkliai esti bėro plauko, bet randami

Kaip sakiau, Belgija arkliams daug padėjo ir deda triuso. Kamėgi tas triusas? Štai nuo šimto metų įsteigta tam tikros arklių augyklos, kur arkliai prižiurima taip, kaip rodo mokslas ir prityrimas. Kasmet daromos parodos, duodama dovanos pinigais, medaliais, pagyrimo laisvais ir t. t.

Belgijoje veisliniams arkliams sėjama tinkamiausių žolių, nesigailima grūdų, rūpinamos kuo geriausios ganyklos. Todel Belgijos arkliai valstybės ūkininkų garbė.

Belgijos arklių veislės augstis 2 arš. 3 versk. ligi 2 arš. 7 verskų. Plaukas daugiausia bėras Belgijos veislės arkiai tuo naudingi, kad jie greitai išauga nes 1½ metų arklius jau galima imti prie lengvų darbų, o trijų metų — yra pilnai suaugęs arklys.

Belgijos arkliai turi stambius kaulus ir gerus raumenis, ne greitai ir visai nebangus. Galva yra tiesi, storas ir trumpas sprand (kaklas) plati krutinė, storo kojos ir plačios lėkštos nagos. Silpnioji šios arklių veislės pusė yra tame, kad jų per daug didelės ir lėkštos nagos silpni blauzdkauliai ir keliai, — arkliai negreiti, tik žingsniu vartyti. Belgijos veislės arkliai gali daug pavežti, todėl jie tinka bruku ir plentais sunkenybės važioti, o ne ūkininkams, kuriems blogais keliais reikia po keliolika mylių važinėti.

Bulono veislė. Šių arklių tėvynė — Prancūzija. Tai taipogi garbinga didžiųjų arklių veislė. Bulono veislės arkliai augščio būna nuo 2 arš. 4 versk. ligi 2 arš. 6 verskų. Labai stiprūs, o vaikščioja lėngvai. Šie arkliai tuo atsižymi, kad 8 mėnesių jau juos mokina dirbti, o 18 mėnesių važinėja.

Daugiausia Bulono veislės arklių auginama šiose Prancūzijos apygardose: Bulono, Betuno, Sent-Omera ir Pade-Kalė.

Už gerus eržilus mokama nuo 2000 ligi 6000 fr. Šių arklių veislės yra tame silpnioji pusė,

kad trumpos strėnos, keliai lyg ipuolę, ploni ir silpni riešai.

Flamandų veislė. Šioji veislė tai šaka apskritosios Belgijos arklių veislės. Bet šandieji toji šaka taip susimaišė su apskrita veisle, kad atskirios flamandų veislės privalumai tokie pat, kaip ir apskritosios Belgijos veislės, yra tik mažos ypatybės kuno su dėjime.

Peršerono veislė. Peršerono arkliai auginami Prancūzijoje. Šie arkliai tinka ypač lengvesnėms važinėms ir akio darbams. Augščio Peršerono veislės arkliai būna nuo 2 arš. 3 versk. ligi 2 arš. 5 versk.; darba imami 18 — 20 mėnesių.

Peršerono veislės arklių daugiausia nuperka patį vyriausybę kareivijos reikams, o tarp užsienių valstybių ypač juos mėgsta Amerika.

Už veislinius eržilus mokama nuo 6 iki 12 tukstančių frankų. Peršerono veislės arklių silpnioji pusė beveik ta pati, kaip ir Bulono veislės. Bet jų gražys pusti šonai, plati krutinė, sausos kojos, geros nagos, turi lengvą ir di delę rishę, todėl Peršerono veislės arkliai yra labai tikę į važinimą.

Anglų sunkūs arkliai.

Sufolko veislė. Šie arkliai Anglijoje yra žinomi nuo 720 m. Plaukas rausvai rudas. Augstis apie 2 arš. 5 verskus; sudėjimas apskritai stiprus. Galva šių arklių trumpa ir plati, šonkauliai apskriti, krutinė plati.

Blogos sufolko pusės tai pirmagalių kojų lengvumas, status pečiai ir trapios nagos. Sufolko arkliai netik Anglijoje buvo auginami, bet ir Vokietijoje, tačiau čia juos pralenkė kitos veislės.

(Pabaiga bus)

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA.

Mokiname: angliskos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, rašymo, prabos rašymo, šv. Valst. istorijos, abėjos istorijos, geografijos, politinės ekonomijos, pilietinės d-larystės. Mokymo valandos: nuo 8 rpto iki 5 valandos po pietų. Vakarais nuo 7:30 iki 9:30. 3106 S. Halsted St. Chicago, Ill.

PROGRESS

SHOE MANUFACTURING COMPANY

INKORPORUOTA ANT

\$100,000 DOLIARIU

Rengia nuosavą dirbtuvę uždėti išdirbimui avalu | Shoe
Jau surinkta \$20.000

Lig išdirbyste atsidarys reikia surinkti \$40.000.00

Pramonei įdėti pinigai neša gerą nuošimtį

Avalų Krautuvių Savininkai dekite savo pinigus
Išdirbysten. Siaučiai jungkites Išdirbysten.

Sėras \$100; galima pirkti nedaugiau dešimtį serų Vienam žmogui

Fabriką Organizuoja LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ;
darbo vedimui pakviestas inžinierius-chemikas PIJUS J. ŽIURIS,
B. S. ir jis jau dirbuojasi Mon-telloje, Mass.

Nepraleiskit progos pinigongon vieton pinigus įdet

Informacijų klauskite ir pinigų siųskite, o KRAUTUVNINKAI
galite jau duoti užsakykus šiuo adresu:

PROGRESS SHOE MANUFACTURING CO.

58 Ames Street

Montello, Mass.

ARBA LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

Lith. Dev e m.
Corporation

320--5th Avenue

New York, N. Y.

"Lietuvos" Kalendorius

Ši metų dienraštis "Lietuva" išleidžia Sieninį Kalendorių, kuris, kaip ir pirmiausia buvo, yra pritaikytas kasdieniniam gyvenimui. Apart paprastų mėnesinių dienų šis kalendorius pažymi Amerikoniškas šventes, paduoda Lietuvos svarbias istoriškas datas ir katalikiškas šventes.

Kas užsirašys dienraštį "Lietuva" nemažiaus, kaip ant 3 mėnesių ir jau pirmiau užsirašiusiems, prisiųsime šitą kalendorių Dykai.

Dėl brangumo popierio ir paties darbo, šių kalendorių spausdinsime apribotą skaitlių, todėl jų ant ilgo neužteksime. Užsirašykite "LIETUVĄ",

Užsisakydami "Lietuvą", adresuokite taip;

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

Dienraščio "LIETUVA"

KAINOS

CHICAGOJE Metams \$ 6.00
" Pusei metų 3.50

In Kitus Suv. Valstijų Miestus

Metams - - \$5.00
Pusei Metų - - 3.00

In Kanadą Metams 7.00
In Kitas Šalis Metams 8.00

Šitą kuponą išpildyk, nukirpk ir drauge su Money Orderiu, čekiu, arba pinigais prisiųsk mums.

"LIETUVA" 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI:—

Siunčiu Tamistoms \$ ir prašau siuntinėti

dienraštį "Lietuvą" per met.
(ant kiek l-iko)

Mano adresas:

Vardas Pravardė

Stubos numeris Gatvė

Miestas Valstija

VISKĄ RASYKITE AIŠKIAI.

Reikalauja Atšaukimo Mastausko.

Kaltina kad "Katalikų" atstovas dirbęs už lenkus.

(Tąsa iš pereinamo numerio)

Kadangi Amerikos lietuviai turi absoliutų pasitikėjimą Lietuvos Laikinojo Valdybos, tai noras "nekurį lietuvį užruožinti" pusę jį "nuverst", padarę kuobjauriausį ant jų įspūdį. Tokiai sensacijai Amerikos lietuviai būtų neįkvepę, bet pasirodė žinių iš kitų šaltinių, kurie minėtai sensacijiniai žiniai pridavė teisybės spalvą.

Lausannoje esanti lietuvių Taryba, nuo tolo laiko taigiai besivadovaujanti garsiai skambančiu vardu "Augsčiausia Lietuvos Taryba," padarė žygi, kuris parodė jos norą tapti Augščiausia Lietuvos Valdyba. Apie tai liudija tos Tarybos tuometinio nario p. Pakšto telegramas, prisiųstas Amerikai ir reikalaujantis, idant Amerikos lietuviai pripažintų minėtą Lausannos Tarybą "Augščiausia Lietuvos Valdyba." Telegramas atėjo lapkričio 28 d., t. y. jau po to, kaip Vilniuje susitvėrė Lietuvos Laikinojo Valdyba su premiero Valdemaro Kabinetu, apie ką Lausannos Taryba, žinoma, žinojo. Manoma, kad p. Pakštas savo vieno vardu to nedarė. Tas parodo aiškų Lausannos Tarybos norą užimti (pasiimti) sau Lietuvos teisėtą atstovybę. Toks jos noras stoji dar griežtesnėje formoje, kuomet ji, kaip manoma, turėjo Amerikos lietuvių nuomonę tame reikale. Lapkričio 23 d., kaip tai paduoda "Tėvynė," tam pačiam p. Pakštui buvo išsiųsta Amerikos lietuvių atstovybės Washingtone kablegramas, kuriame išreikšta užgyrimas Lietuvos Valdybos Vilniuje ir užreikšimas, kad Amerikos lietuviai pripažįsta jos, o ne kito autoritetą Lietuvoje.

Amerikos Lietuvių Paliepimas.

Kaip matome, Pakšto kablegramas—jeigu jis buvo gautas, o tame abejonių ligšiol nėra pasirodė—buvo atsakymu į tą Amerikos lietuvių užreikšimą. Pareikalavus Pakštui pripažinimo Lausannos Tarybos Augščiausia Lietuvos Valdyba, Lietuvių Atstovybė, savo kablegrama lapkričio 29 d. antru sykiu pakartojo, kad Amerikos lietuviai pripažįsta Lietuvos Laikinojo Valdybą, bet ne Lausannos Tarybą.

Maža to. Amerikos lietuvių atstovybė Washingtone priėmė ir Amerikos lietuvių delegatams, Lausannos Tarybos nariams, renti ne ką kitą, bet Lietuvos Laikinojo Valdybą ir su ja bendrai veikti.

Tiesioginių žinių apie šio prisakymo pasekmes iki šiol nėra. Bet netrukus atėjo žinia, kad kun. Dobužis ir Pakštas iš Lausannos Tarybos išstojė. Kodėl? Tikrai nežinia. Bet žinia, kad trečiasis m. Lietuvių delegatams, p. Mastauskas, joje pasiliko. Ne tik pasiliko, bet, matoma, yra vienas iš jos vyriausių vadų.

Paryžiaus Biurai.

Iš visa ko, kas pirmiausia minėta, matyt, kad Šveicarijoje įvyko skylimas. Vieni buvo Lausannos Tarybos, reikalaujančios sau Augščiausio auto-

riteto Lietuvos reikaluose, palaikytojai. Gabrys ir Mastauskas matomai stovi šio būrio priešakyje. Kiti yra tos Tarybos priešai. Jų priešakyje, kaip matyt, stovi viršminėtas kun. Ad. Vilimavičius.

Kun. Vilimavičius, sykiu su keletu kitų sutveria Paryžiuje Lietuvių Informacijos Biurą, į kurį įeina jis pats, p. l. Pouvreau, inž. Galvanuskas, provizorius Platakis ir kareivis Šailūnas. Šisai biuras mėgina Paryžiuje veikti ir darbuotis Lietuvos reikalais. Bet Paryžiuje yra ir p. Mastauskas, kuris, budamas vienu iš Lausannos Tarybos šulų, Vilimavičiaus Biurui nepritaria. Ne tik nepritaria, bet jį ir diskredituoja, sulgydęs einančių gandy, net Amerikos valdybos aktyse.

Tokių būdų, kaip matome, lietuvių užruožinėjimo politiką pasidarė pilniausi suirutė. Iki šiol žinomieji faktai liudija prieš Lausannos Tarybą, o kadangi p. Mastauskas, matoma, jį palaiko, tai todėl ir prieš jį. Lietuvių akcijos suirimas yra neabejotinai lietuvių diskreditavimu taktininkų aktyse, ypatingai šiuo laiku. Mastausko matomas nepasidavimas prisakymui Amerikos Lietuvių Atstovybės Washingtone daro ant Amerikos Lietuvių blogą įspūdį ir verčia juos manyti, ar p. Mastauskas, iki šiol daugias lenkas negu lietuvis, neturi išrokavimo, idant lietuvių akciją suardyti ir diskredituoti taktininkų aktyse—tas baisiai gelbėtų lenkas, mano Amerikos Lietuviai. Ir štai jų nuomonė gema baisi abejonė.

Kitais laikais tas būtų menkis, kurį galima būtų iširti ir prasišinti. Bet dabar, kuomet Lietuvos likimas kabo ant plauko, lietuvių visuomenės visi nervai įtempti iki augščiausio laipsnio ir, sykiu abejodama, ji negali apie tai tylėti.

Be abejonės, tie kurie tokią košę lietuvių politikoj užvirė, kurie toki suirimą pagimdė ir prie jo prileido, turės sunkiai prieš Lietuvą atsakyti. Bet didžiausias tragizmas yra tame, kad Amerikos Lietuviai šiandien neturi nei Šveicarijoje, nei Paryžiuje vieno tokio žmogaus, kuriam jie galėtų pasitikėti ir kuris galėtų jiems aiškiai nušviesti *tikrą dalykų stovį*.

Ir tame tunc didžiausias "trubelis," su kuriuo šiandien turi susitikti ir kurį turi išaiškinti Amerikos Lietuviai, tap vadinamųjų katalikų sriovė. Nes žmonės mintijai sau t. p. Kam-gi buvo siųsti tokias žmones, kurių sugebumu arba net ir gerais norais Amerikos visuomenė negali šioj kritiškoj valandoj pasitikėti? Kam buvo siųsti toki žmones, kurie ne tik privirė ten košes, bet kurie neima prisakymų ir nurodymų Lietuvių Atstovybės ne tai, kad smulkmenose, bet net principaliuose klausimuose? Kam buvo siųsti ir tokią ytin svarbią misiją, pavesti žmogui, kuris šiandien sukelia visuomenės abejonę? Yra aišku, kad sriovė, toki

Šis paveikslas parodo, kaip buvo apraikiota užbaigimas karės Vladivostoke. Visų taktininkų kareiviai dalyvavo parodoje.

žingsnį darydama, žaidžia su ugnimi, o to ji neprivalejo daryti; syki-gi suklupus, privalo išsiskirti ir taisyti, kol dar galima, kol nėra pervėlu. Ji privalo aiškiai pasakyti, ką ji žino tame reikale, privalo dalykų stovį išaiškinti, nieko neslėpdama ir nepaisydama "kur skiedros lėks"—nepaisydama ar tas užgaus jų vieną ar kitą bičiulį, ar ne.

Pasakymas teisybės—ir tik vienos ir pilnos teisybės—eis kreditan, o ne jos diskreditan.

Ant nelaimės to iki šiolei nesimato. Vieton aiškaus prasidėjimo, visuomenė penima tyklėjimu, arba įvairiomis mistifikacijomis, pusiau nedasakymo mis žiniomis, kurios, vieton dalyką pagerinti, jį dar labiau pablogina.

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje.

KOLONIJŲ ATYDAI. LIUTKAUSKO PRAKALBŲ MARŠRUTAS.

Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba siunčia su praalbonis po Amerikos lietuvių kolonijas, gerai žinomą kalbėtoją, p. J. W. Liutkauską. Tai bene paskutinis didesnis judėjimas dėl Lietuvos laisvės išgavimo. Todėl kolonijos privalo dar daugiau sukrasti ir pasidaruoti dėl tėvynės labo.

Kolonijų veikėjai privalo nepraleisti šios parankios progos, kad pasidarys ir dėl Lietuvos ir, lyginai, dėl savo kolonijos lietuvių labo. Taigi prie darbo Tėvynainiai!

Praikalbų reikale, su visokiomis informacijomis, kreiptis prie ALTS, sekretoriaus p. S. E. Vitaicio 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Chicago Komitetas.

Kad prigelbėjus p. S. E. Vitaicio šiam dideliame darbe, Chicagoje susitvėrė specialis Komitetas, kuris tvarkys p. Liutkausko maršrutą Chicago apylinkėse ir arimėnėse kolonijose, kitaip sakant vakaruose. Ponas Liutkauskas atvyks į vakarus pabaigoje šio mėnesio. Komitetas planuoja pradėti maršrutą nuo St. Louis apylinkės kolonijų.

Norinti turėti savo kolonijoj šį gabų kalbėtoją, malonėkit nevilkinant pranešti komitetui, kad galima būtų parankiau sutvarkyti maršrutą ir paskirti kolonijoms dienas. Komiteto adresas: Mrs. M. Zolpene, 3253 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Chicago Komitetas.

MAŽIAUSIA KOLONIJA. BET NE SIJAKERIAI.

Hoquiam, Wash. Tai gal mažiausia lietuvių kolonija, nes yra tik viena šeima ir penki pavieniai. Bet šita mažytė kolonija kovojė už Lietuvos laisvę; tariant Yankių kalba, yra "over the top."

Katalikų sriovė privalo tuojau užimti savo aišką poziciją ir užreikšti neabejotiną pažvalgą viršminėtam reikalui. Visų gi pirmausia katalikų sriovė privalo tuojau duoti aiškų ir neabejotiną atsakymą į šiuos tris klausimus:

1. Ar ji pilnai pasitiki savo atstovų kompetentiskumu?

2. Ar ji pilnai pasitiki p-o Mastausko ištikimybė?

3. Jeigu ji nepasitiki, tai ką ji mano tame reikale daryti?

Amerikos lietuvių abejonės šiame reikale privalo būti pašalintos ir ji nenurims, kol negaus ganėtinai aiškaus atsakymo į viršminčius klausimus. Ji turi teisę to reikalauti. Tikėkimės, kad vardan Lietuvos labo, ji bus veikiai ir neatidėliotinai tame užganėdinta.

Tarpe šlamšiesio didžiųjų ir ošimo didmario bangų (mus miestelis ant kranto Ramiojo vandenyno), kurios, tartum įmiršę, kelia kovą prieš krantus, atskirko iš tolimos Lietuvos dangės tykus atbalsis: "Sunus! gelbėkit mane!"

Nieks jo nepastebėjo, nieks jo nesuprato, bet suprato jį lietuvių. Suprato jį lietuvių, nes tai motina—tėvynė atsisaukė iš savo ištikimus vaikus, prašydama pagalbos. Ji nori pasiluosuoti iš priespaudos, kuria vargina ją švėtimai galvai. Ji nori pasiluosuoti, bet persilpnas jau turi spēkas—išsiūpė jos kraują, sunaikino jos spēką nevidonai. Ir ji prašo savo vaikučių, išblaškytų po visą pasaulį, kad jį gelbėtų.

Tėvynė! mes, mažas būrelis Hoquiam lietuvių, išgimėme tavo balsą ir, nors su nedidele tarpa, ateiname į pagelbą. Prink ir mūsų prakaito lašus ant savo laisvės aukuro. Įrašyk ir mūsų vardus į kovotojų eiles už laisvę. Nepalik mus tarpe sliakerių.

Mūsų dovanėlės:
Pranas Bakševičia \$5.00
Jonas Grybas \$5.00
Arnas Bakševičia \$5.00
Jonas Vaidulis \$1.00
Viso \$16.00.

Lai visų kolonijų lietuvių taip remia Lietuvos Nepriegulmės Fondą, tai trumpu laiku jis išaugs į milžiną.

Lietuvos skaitytojas, Pr. Bakševičia.

SRIOVIŲ VEIKIMAS IR BIZNIERIAI.

Ansonia, Conn. Pas mus lietuvių yra gerai tautiškai susipratę. Vos pasklydus gandai, kad Lietuvai reikalinga amerikiečių parama jos kovoj už savo laisvę, tuoj ansoniečiai tautininkai ir katalikai stojo bendrai darban, kad kaip galint geriau prigelbėjus savo tėvynę.

Bet šie prakilęs tėvynainiai turi nemažai priešų. Kun. Bukoveckis iš vienos pusės, socia-

listai iš kitos. Geras tyimas, ar ne?

Bendras komitetas renkant aukas siunčia ten, kur aukautojai nori. G. Kun. Bukoveckis niekaip nenori su tuo sutikti, kad žmogus gali aukauti ir tan fonan, kurs kunigui nepatinka. Todėl jis ir kelia ergelius.

Apie socialistus neatsimoka daug ką nei kalbėti, nes mūsų draugai, pakol kas gyvena tik svetimųjų protu, tai jie yra ištikimi, kad jie ir ant toliau negali protiškaiz ekzistuoti be "diadkos" Lenino ar Trockio. Nebereikalo yra patarė, kad po protys, tai antra prigimtis.

Negalima aplenkti nepabriežus vieno keisto apsirėikimo mūsų kolonijoje. Tiek dvasiškas vadovas—kunigas, tiek dvasiški "milžinai"—socialistai, neremia lietuviškų biznierių. Jie dažnai yra prielankesni lenkui, zydui lytneriui tik ne lietuviui.

Jeigu taip tai kodel tie ponai nedaro sau biznio tarpe svetintaučių, bet sukinejasi tarpe lietuvių. Kunigas neina žydu senagogon sau doliarų įieškoti, neigi socialistas "Laisvės" be "Kleivio" platinti, bet visi tarpe lietuvių.

Mes vidurinės sriovės veikėjai remiame lietuviškus biznierių, nes žydas lenkas ar ktos tautos biznierių už lietuvių nei kiek negeresnis, bet pas lietuvių tikresnį ir geresnį gali gauti patarimą bile reikale. Tad mes rėmėm ir remisime lietuvių biznierių. Visgi iš jo didesnė nauda lietuvių tautai, negu iš žydo ar ko kito.

Naujas Korespondentas.

KENOSHA, WIS.

Sausio 12 d. vietinis T. F. Skyrius susaukė visuotinį Kenosha lietuvių susirinkimą, kad už protestavus prieš lenkų užgrobimo tikslus, kurie labiau ir labiau grumoją Lietuvai.

T. F. skyrius pirmininkui p. P. Jusiui trumpai paaiškinus tik-

slą susirinkimo, rinkta viešo susirinkimo vedėjai. Pirmsiedzių išrinkta H. Labanuskas, pirm. pagalbininku—P. Jusi, raštininku—A. Kvedaras.

Žmonių į susirinkimą atsilankę gana daug. Mat jau visi, išskiriant keletą bolševikų, nori Lietuvai tik laisvės, ir nenori svetimų globos, ypač ponai lenkai visų nekenciami. Po trumpo apkalbėjimo rezoliucijos prieš lenkų užgrobimo norus išnešta vienbalsiai.

Sausio 10 d. čia atvyko pragaršęs su savo stebuklais "kunigas" Mockas. Bet didelio biznio nepadarė, nes 11 d. sausio policija sustabdė jo misiją ir jis pasiskubino su savo bogomazais išsinešdinti. Žmonės kalba, kad tuliems Mockaus pasekėjams, kurie, policistams paliepus, nenorėjo skirstytis, teko ir lazdy paragauti. Tai niekas atlaidai.

GLENNRIDGE, ILL.

Čia yra viena anelės, kasykla, kur dirba ir būrelis lietuvių. Mūsų kolonijoj gyvena 10 lietuviškų šeimynų. Tautinis susipratimas čionykščių lietuvių, galima sakyti, yra menkas. Kuomet prisimeni jiems apie Lietuvos reikalus, apie darbavimąsi dėl išgavimo Lietuvai nepriegulmės, tai tikėkis, kad užgirsi vieton atsakymo pludimosi žodžius.

Daugeliui mūsų kolonijos lietuvių, likimas mūsų tėvynės visai neapeina. Jiems vis tiek, ar Lietuva būtų laisva, ar lietuvių laisvą priespaudoj lenkas, ar voikiety, ar rusas. Bet nekurie iš jų labai megsta smerkti pasaulį už laikymą vergijoje silpnųjų tautų bei elementų. Suilgimus jų elgimasi sulgy Lietuvos ir jų žodžius, atrodo, kad jie barba lyg tas sugurytas puodas.

TEATRAS IR BALIUS

Pelnas nuo šio vakaro skiriamas dėl Lietuvos Laisvės.

Rengia LIET. TEATR KLIUBAS LIETUVA

Stato scenoje "DU BROLIU" penkių atidakturių veiksmų rymų dramą

NEDELIOJE, SAUSIO-JAN 19, 1919, 6:30 valandą vakare

SCHOOL HALL SVETAINEJE, Kampas 48 ir Honore Gatv,

Todėl visi norintieji gražiai pasilinksinti butinai atsilankykite šin vakaran. Po Teatro Šokiai prie puikios muzikos.

Telephone Drover 8167

J. F. BUDRIK KRAUTUVE

Didelis pasirinkimas geriausių Gramafonų ir Lietuviškų Rekordų.

Auksinių Laikrodžių, Ziedų, ir t. t. Krautuvėje randasi didžiausis pasirinkimas visokių Lietuviškų Knygų. Katalogą siunčiame Dykai.

J. F. Budrik
3343 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

Koncertinų Išdirbystė

Pearl Queen Koncertina

Nemokėk Pinigus Bereikalo

Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi. Mašinelių laisvams drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mados. Užlaikom visokius laikrodžius, ziedus, šliubinius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dirbame visokius ženklius draugystės, taisome laikrodžius ir muzikalius instrumentus atsakančiai. Kurie prisiųs trijų centų krasą-ženklį gaus katalogą veltui.

STEPONAS P. KAZLAWSKI

4632 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Telephone Drover 7309

The Lithuanian Daily
LIETUVA
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Publishing Co., Inc.
8253 So. Morgan St. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Boulevard 4250
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the
Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3rd, 1897.

EDITOR, S. K. BALUTIS.

SUBSCRIPTION PRICE:

In Chicago, by mail --	
One year	\$6.00
Six months	3.50
Three months	1.85
In Chicago, by carrier--	
One copy	5c
Per week	.32
Per month	.85
In the United States, by mail--	
One year	\$5.00
Six months	3.00
Three months	1.65
In Canada, one year	\$7.00
In all other countries, per year	\$8.00

"Lietuva" eina kasdien, išskyrus nedėlidienas.
Lietuvos Dienraščio Redaktorius.
Adm. Bronius K. Balutis. Adresas visoms koresponden-
cijoms:
Lithuanian Publishing Co.
8253 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephone: Boulevard 4250

Prenumeratos kaina apgarsinimų skyriaus. Apgar-
sintum kaina suteikiama pareikalavus.
Pristigti Redakcijon ir nesumaudoti rankraščiai gry-
žinami atgal tik tada, kada jų grąžinimo reikalaujama.
Rankraščiai Redakcijon siunčiant, ir kuomet grąžinimo iš-
šos prie rankraščio yra pridėtos.
Prenumeratos, apgarsinimų ir kitokio biznio reikė-
tis reikėtų kreiptis laiškais į Dienraščio Administraciją.
Korespondencijas, žinias ir straipsnius reikėtų adresuoti
Dienraščio Redakcijos vardu.
Jokį raštą, be pavadinimo rašėtojo vardo-pravar-
dais (apart slaptovardis) ir adreso, negali būti sušaudyti.
Asmeniniai Redakcijon galima matyti nuo 11:30 iki
12:30 val. ir nuo 5:30 iki 6 val.

Kapsukas su Rubliais

Ateinančios iš Europos žinios pasakoja mums, kad amerikiečiams gerai pažįstamas p. Kapsukas, anais metais buvęs "Kovos" redaktorius, ir dabar lietuviškų bolševikų vadas, pri-
buvo dabar Vilniui su dideliu štabu įvairių
pagalbininkų ir didele suma rusiškų rublių.

Tos pačios žinios praneša, kad Rusijos bolševikai suteiks užtektinai pinigų Kapsuko valdžiai pripažinti Lietuvos bolševikiško sovieto neprigulmę ir prižada pagalbą "suorganiza-
vimui pagalbos apsigynimui nuo visų kitų sve-
timų prispaudėjų."

Sulyg tos pačios žinios p. Kapsukas, at-
vykęs Vilniui, paskelbė, kad Lietuva busian-
ti vidujine dalim Rusijos bolševikiškos respub-
likos.

Suprantama, tikimės, kad klausimas apie
tai, ar Lietuva bus vidujine dalim Rusijos—
ne nuo p. Kapsuko priklausys. Lietuvos žmo-
nės turi šį-tai tame klausime taipgi pasakyti.
Bet ne apie tai mums šiuo sykiu eina.

Mums norisi atkreipti mintį apie žmo-
nių atydą į keletą dalykelių, iš šios žinios pa-
aiškėjusių.

Bolševikai pripažįsta, kad Lietuvos nepri-
gulmę, neigti Lietuvos žmonių teisę apsi-
spręsti, bet vien tik pilko Lietuvos Bolševikiš-
ko Sovieto neprigulmę, kitais žodžiais ta-
riant: šalis pasileika, anot paties Kapsuko
užreikimo, integralė (vidujinė) dalis Rusi-
jos; lietuviai turi teisę šiaip-taip valdyti, bet
tik su išlyga, kad jie valdysis per Lietuviską
Bolševikišką Sovietą.

To sovieto palaikymui, Rusijos bolševikų
sovietas duos užtektinai pinigų, bet Lietu-
va, pati badu stipnanti, turi pristatyti Rusi-
jos bolševikams maisto. Lietuva, vadinasi
už tą malonę, kad ji turėsianti garbę būti val-
doma bolševikų turi atiduoti Rusijai ir pasku-
tinius savo maisto gurinius, nepaisant to, ai
Lietuvos žmonės jų užtektinai turi, ar ne.

Bolševikai sveikina per Lietuvos bolše-
vikišką sovietą lietuvius tautą iš priežasties pa-
siluosavimo nuo svetintaučių ir žada paramą
suorganizavimui apsigynimui "nuo visų kitų
svetintaučių prispaudėjų."

Ko Lietuvos žmonės labiausiai geistų, tai
to, kad jie duotų užtikrinimą lietuviai apsigy-
nimui ir—nuo savęs, t. y. nuo bolševikų kiši-
mosi į Lietuvos reikalus.

Tokios vienok malonės sunku yra nuo jų
tikėtis.

Kodel?

Nuo pat pradžių šios karės vienu iš pir-
miausių lietuvių tautos obalsų buvo: "Viena
ir nepadalinta Lietuva." Tuomi obalsu buvo
išreikšta pageidavimas ir reikalavimas, kad
pusiau perskriosta Lietuva, padalinta į Didžią-
ją Lietuvą po Rusiją ir Mažąją Lietuvą po
Vokietiją, būtų vėl kruvon sujungta.

Šitas lietuvių tautos troškimas pagalios
pradėjo pildytis, o kuomet atėjo žinia, kad
Prūsų Lietuva pati atsiskyrė nuo Vokietijos,
prisidėjo prie Didžiosios Lietuvos ir išrinko
savo atstovus į businąjį Lietuvos Seimą Vil-
niuje, kiekvienas lietuvis iš gilumos savo šir-
dies pasakė: "Pagalios, susilaukėm!"

Juk svajojo apie tai lietuviai nuo ilgų lai-
kų, maldavo, prašė, reikalavo ir meldėsi, idant
tas įvyktų—ir pagalios įvyko. Jų maldoms
atėjo laikas pasakyti "Amen."

Pasakė tai ir dienraštis "Draugas." Bet
anądien gražiam savo straipsnyje apie Prūsų
Lietuvos vadą Dr. V. Gaigalaitį jis štai ko-
kią nuomonę išreiškia sulyg Prūsų Lietuvos
ateities:

"Jeigu mes tapsime neprigulmingais
—rašo "Draugas"—ir Mažoji Lietuva
bus mūsų vėsapatijos dalis, tai, beabejonės
ji turės pasi'aukinti autonomiją. Tai auto-
nominiai mūsų tėvynės daliai mes netu-
rėsime geresnio pirmininko už Vilnių Gai-
galaitį." [Musų pabraukta. Red.]

Kas ne vienam lietuviui čia puola akin,
tai tas, kodėl gi Prūsų Lietuvai skiriama auto-
nomija? Kodėl ji turi būti autonominė Lietu-
vos dalis, o ne vienas politiškas kunas čielė-
bėje su visa Lietuva? Juk jokia tauta nesik-
skirsto, nesidalina į autonominius šmotus.
Autonomija paprastai duodama ne savam, bet
mažiau-ar-daugiau svetinam gaivalui, kuris
negali, ar nenori išsieti toje pačioje, vienoje
čielėbėje su visa vėsapatija. Tuo pačiu laiku
galima dar ir tai patėmyti, kad autonominė
dalis paprastai neturi pilnų lygių su dominuo-
jančia valstija teisių.

Viskas, kas Mažąją Lietuvą skiria nuo
Didžiosios Lietuvos, yra vien tik tityba. Bet
valstijos šiandien nėra tveriamos sulyg titybi-
nių pamatų. Kuomi tad būtų parmatuojamas
"Draugo" pasiūlymas Prūsų Lietuvai auto-
nomijos? Atsakymas į šitą klausimą, tikime,
galėtų būti pusėtinai žingėdus lietuviams da-
lykas.

Svetimaj Spaudoj apie Lietuvius.

TALKININKAI ŽADĖJĘ PAGELBĄ?

"Lietuvių telegrafiskoji agentura prane-
ša, kad lietuviškų bolševikų lyderis, M. Kap-
sukas, atvyko į Vilnių iš Rusijos su dideliu
štabu pagalbininkų ir gerai aprūpintu rub-
liais izdu. Jis paskelbė tautai per spa-
dą, kad Lietuvos respublika bus paskelbta vi-
dujine dalim [Rusijos] Sovietų respublikos.

"Sovietų Rusijos valdžia aprupinsianti
Lietuvos izdą pinigais vedimui administraci-
jos, bet Lietuvai privalo pristatyti Rusijai ne-
kurį provizijų [maisto], kurio ji [Rusija]
reikalauja.

"Akyvaizdoje šito pavojaus Lietuvos Val-
džios delegacija iš Liepojos gavo inter-
vie w (pasikalbėjimą) su admiralu, vadovau-
jančiu Britiskajai eskadra Baltiko jūrose, ku-
ris užtikrino juos, kad talkininkai suteiks
Lietuviams visą galimą pagalbą suorganiza-
vime jų atsiginimo pasipriešinimui bolševikų
[siveržimui]."

"Sovieto telegramas iš Carskoje Selo, pa-
žymėtas gruodžio 25 d., praneša, kad Sovietų
valdžia formaliskai pripažino neprigulmę
Lietuviškojo Sovieto ir kad Sovieto Centrali-
nis Pildomasis Komitetas Petrograde nusiun-
tė brolišką pasveikinimą laisvoms tautoms
Lietuvos, Estijos ir Latvijos, sveikindamas
jas išgavimu laisvės, pasiūlydamsiant nuo svei-
mos okupacijos, kaip lygiai ir nuo tiraniz-
mo carizmo, ir siūlydamas visokeriopą pa-
gelbą organizavime atsiginimo nuo visų kitų
svetintaučių prispaudėjų."

—Is specialio bevielinio telegramo,
pasiūsto Londono Timesui iš Stock-
holmo sausio 2 d. 1919 m.

ISTEIGS "GAL IR LIETUVĄ."

Naboth Hedin, specialis korespondentas
Universal Service, esantis Paryžiuje, savo spe-
cialiame kablegrame, pažymėtame gruodžio
25 d., pasakoja apie tai, ką talkininkai mano
laryti su Rusija.

Paaikšines pirmiausiai, kad talkininkai
yra nutarę nesiųsti Rusijon savo kariūmenės.
—bent šią žiemą, minėtas korespondentas pra-
teša sekanciai:

"Talkininkai, kaip pranešama, mano
palaikyti įvairias provincijines valdžias,
kurios yra išteigtos ir priešingos bolše-
vikams, kaip antai: Archangelsko, Om-
sko ir kitų distriktų valdžias. Toliaus
yra planuojama suorganizuoti Vėsapat-
jas tuojaus Rusijos pakraščiuose esančias,
kurios yra priešingos bolševizmui, kaip
antai Finlandiją, Ukrainą ir gal Lietu-
vą [Musų pabraukta. Red.]."

—Is Examiner, Los Angeles, Cal.
Gruodžio 26 d. 1918 m.

Mušų Laukuose, Karę Užbaigus.

Lietuvio Aficiero Įspūdžiai.

Rašo Leit. Dr. S. Biezis.

(Pabaiga.)

Vieno vyro "parėdalą" aš
atmenu labai gerai. Jis štai
kaip išrodė: vokiško kareivio
kepurė, lyg ir pusiau civilis
surdutas, kuris buvo jam vi-
sai perankstas, išdabintos vo-
kiško aficiero ilgos kelinės
(jam perilgos), pora visai nu-
plysusių civilių čeverykų ir ne
išsi baksą ant savo pe-
čių. Ir už ką tu galėtum
paskaityti?

Visi jie turėjo pūslai-rausvą
raikstį aplink savo rankoves.
Nuo laiko aš mačiau jų tuk-
stančius. Tikrai, jie išrodo
vaisdingai ir juokingai. Man
jie išrodė daugiausia panašūs į
kubistiskos dailės pavyzdį ne-
gu į ką kitą.

Fiziškai iš pirmo pažūrėji-
mo, jie išrodo kaip buvę pu-
sėtinais gerai maitinami, bet
arčiaus prisžiūrėjus, prisieina
sulyg to nuomonę permaitinti.
Didesnė jų dalis yra išblyškę,
sudžiuvę, su "atsipusiomis"
akimis; visa jų išvaizda rodė
pailsimą, kuris paėjo arba nuo
persidirbimo per ilgą laiką be
užtekino posilso, arba nuo
ilgo badavimo, o gal sykiu ir
nuo vieno ir kito.

Kuomet pamatai juos ei-
nant, tai manytum, kad tai
krūva senių, kurie jau prade-
da suklipti čišenoj, žingsniu-
ja išlėto ir atsargiai, nes bijo-
si paslysti ir pargriuti. To-
kių gyvumo ir vikrumo, kaip
kad pas jaunus vyrus, juose
jau nepastebėsi. Žodžiu kal-
bant, jie daro liudną įspūdį,
į juos bežiurint.

Pradėjau juos klausinėti,
kaip jiems buvo nelaisvėje.
Jie atsakinėjo, kad jie buvę
priversti dirbti sunkiai ir pe-
ilgas valandas mainose, tran-
sėjose ir t.t. Jeigu kuris jų
atsisakydavo dirbti, tai jį mu-
davo vokiški sargai labai žiau-
riai ir be pasigailėjimo. Po
to vokiečiai paprastai suma-
žindavo ir be to skypas be-
laisvių porcijas. Susirgimas,
liga nėra joks pasiteisinimas
—nuo darbo nepaleidžia, kol
šiaip-taip ant kojų gali pa-
stovėti.

Maistas buvo visai nepak-
tinamas nei sulyg savo kokybės,
nei sulyg savo kiekybės, idant
palaikyti žmogaus sveikatą.
Tie, kurie turėjo piniginę pa-
gelbą iš namų ar pažįstamų,
arba kuriems buvo siunčiama
maisto, laikydavosi daug ge-
riaus, nors tankiai daug siun-
tinių žudavo kelionėje, arba bu-
davo pavogta.

Vienas rusų belaisvis pasa-
kojo man, kad laike dviejų
mėnesių jų logeryj mirė 75 iš
300 vyrų iš priežasties stokos
maisto, t. y. nuo bado. Vokie-
tijos žmonės, sako jis, taip
pat mirė, kaip musės, iš tos
pačios priežasties. Medikalės
pagalbos jie beveik nepažino
nekuriose lageriuose, nors ki-
tuose lageriuose daktarai bu-
vo mandagūs ir, matomai, me-
gino gelbėti, kiek galėjo.

Tokias, apamai imant, ži-
nias aš galėjau išgauti iš grįž-
tančių iš vokiškos nelaisvės
talkininkų belaisvių. Kalbė-
jau su daugeliu iš jų ir abel-
nai visų istorija buvo tokia
pati. Ar jie man sakė pilną
teisybę, ar ne—to aš nežinau,
nes pats niekada nebuvau be-
laisviu Vokietijoje.

Kol karė tęsis, niekur nak-
ties laiku nebuvo leidžiama
vartoti šviesų: nei traukiniuo-
se, nei ant gatvių, net namuo-
se visi langai turėjo būti už-
tiesti taip, kad šviesos per
juos nebūtų matytis. Žodžiu,
nakties laiku visur ir viskas
buvo tamsu, neišskiriant ir au-
tomobilių, trokų ir t.t.

Bet nakčia prieš lapkričio
11 d. šviesos pradėjo rodytis.
Elektriškos šviesos ant gatvių
musų ligonbuty įtaipgi pasi-
rodė.

Lapkričio 20 d. aš atsidu-
riau nakties laiku mieste var-
du Bar-Le-Duc, per kurį aš
pervaziavau apie 6 ar 7 sa-
vaites tam atgal. Dabar jau
ant jo gatvių buvo šviesos, ir
kuomet nuo to esi atrapęs, tai
išpradžių nauja regyklą ištik-
ro išrodo navatnai. Dabar
jau ir visi traukiniai yra ap-
šviečiami lygiai taip, kaip ir
Amerikoj—pirmiausia reikėjo sė-
dėti pilnoj tamsumo. Tik sau
išsivaizdinkit važiavimą per vi-
są naktį pilniausioj tamsėj,
ant kieto suolo—ir tai įteig-
esi tiek laimingas, kad sėdynę
gali gauti,—kitai turi visą
laiką prastovėti.

Dabar ir Šokių Turi.

Bet nemanykit, kad viskas
yra jau taip liudna; yra tame
ir šviesesnis šonelis. Vos sa-
vaitė praėjo po to, kaip pasi-
baigė šaudymai, mes, brač, tu
rėjome puikius šokių vienoj
iš mūsų ligonbutio salų.

Pakol karė ejo, šita salė
budavo pilna prisikimusių at-
cinančių zuseistų kareivių, nes
tai buvo "priėmimo salė." Bet
dabar ji buvo jau tuščia ir to-
dėl aš tuoni pasinaudojome.
Nors asla buvo ant greitųjų
sukulta iš nelygių lentų, bet
šiuo laiku, prie visai gero ka-
riško negrų beno, mes, brolu-
zi, pasiokome smagiau negu
ant slidžiausių Chicagos svei-
činių asų.

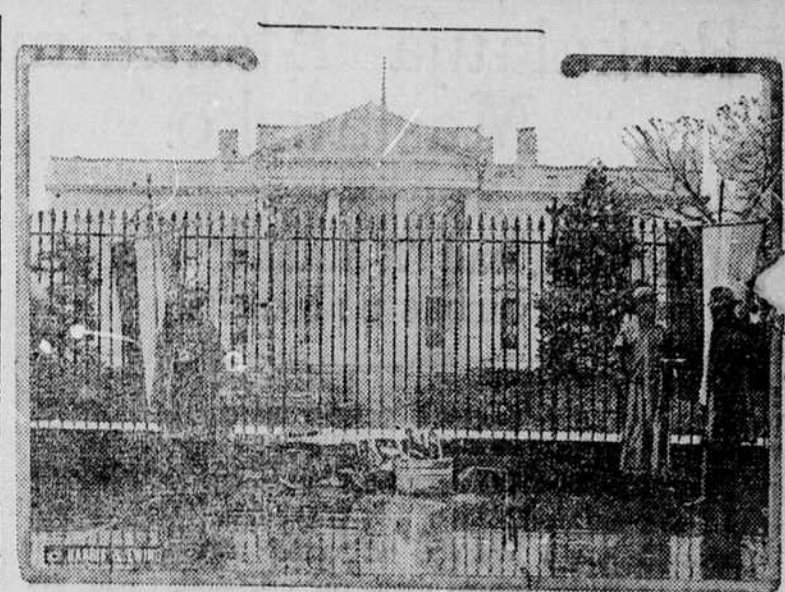
Šiuo laiku musų mintis vis
daugiaus yra atkreiptos į Va-
karus. New Yorko linkui. Ne-
kurie musų yra jau laimingi,
nes kelionėje atgal į namu-
čius, bet kiti yra kaip sykis
priešingos pusės kelionėn —
nach Berlin.

Kur aš atsidursiu, tuom tar-
pū aš dar negaliu pasakyti.
Bet jeigu turėsiu gerą giliukį,
tai į apie savaitę laiko gal
galėsiu pamatyti ir garsųjį
Reiną (upę Vakarinėj Vokie-
tijoje). Ypatiskai aš beveik
veličiau keliauti į priešingą
pusėn, bet paliepiamas yra pa-
liepiamu ir tokiam ats. žime
nėra ko rugoti ir skystis, bet
visuomet geriausia tinka pri-
imti, kas tau kluva, su geru
nuori ir gera akvata, nes tik
toki vyrai yra ko nors šiame
sviete verti.

Beje. Aš gavau vieną nu-
merį "Lietuvos," ir galite buti
įsitikinę, kad pamačiau aš ją
su dideliu užsiganėdinimu.

Geriausio velijimai mano vi-
siems draugams. Jaučiuosi
puikiai ir visiemis to paties ve-
liju.

(Galas)

Sufragietes per keletą sąvačių bandė palaikyti links-
mybės ugnį prieš Baltąjį namą Washingtonė.
Daug iš jų tapo suareštuota.

Paukščių Keliu iš Amerikos Europon.

Orlaivininkystė.

Buvo laikai, ir tai ne taip
senai, kada mes stebėjome, kaip
traukinys, kupinas prekių bei
žmonių, nešinos iš vieno šalies
krašto į kitą. Nešinos su pa-
gelba nesuprantamos mums jie-
gos ir labai greitai.

Mums taipgi buvo didele pa-
slaptimi, kaip laivas, apsuptas
nuolat besikeičiančių bangų ir
vėrų tik paslaptingu dangaus
skliautu, suranda sau pageidau-
jamą kelią.

Dang kas buvo ir yra mums
pasiptingio. Bet paskutiniiais
laikais mes pradėdame apsi-
prasti su tomis paslaptimis ir, vie-
ton stebėtis dėl mums nesupran-
tamų apsišėkimų, mes trumpai
atsakė: tai mokslas tą išra-
do, tai mokslinčių darbas. Mes
gi tik konstatuojame tuos mok-
slinčių darbus ir darome apskait-
liavimus,—kokia bus žmonių iš
to nauda.

Čiaisiais laikais mokslinčiai
pasivertė daug triuso orlaiviny-
stei.

Vos spėjo mokslas padaryti
pirmus žingsnius orlaiviny-
stės srityje ir pranešti pasauliui,
jog ir žmogus, it tas paukštis,
gali skrajoti padangėse, tuoj bu-
riai žingeidžių ir karštesnių ja-
nuolių, susiorganizavę į orlaivi-
ninkystės klubus, ėmė lavintis
ir bandyti įvykdyti tai, gyven-
man.

Daugelis jųjū sutiko nepasi-
sekimas, nelaimės ir net miri.
Jauoliai tukstančiais žuvo be-
mindami pirmus takus orlaivini-
kystėje. Bet jų vietos, ir dar
su perviršium, užimdavo nauji
orlaiviniai ir vadydavo pradėję
darbą pirmyn.

Europos karė ir orlaivininkystė.
Kiekvienoje karėje besigru-
miančios pusės panaudoja visus
galimus budus, kad tik nugalės
priešą. Tas pats pasikartojo ir
tik ką užsibaigusioje karėje.

Nors pirm keturių metų or-
laivininkystė buvo menkai dar
išvystyta, bet suteiktadama žmo-
gūi paukščio ypatybę skrajoti
padangėse, sulaušė karės vedime
labai žymią rolę.

Kariški kritikai net tvirtina,
kad paskutiniiais karės, metais
jei kuri šalis būtų neturėjusi or-
laivių, tai jos kariūmenė būtų
buvusi sumušta į trumpą laiką.
Ir tame yra daug teisybės.

Kiekviena valstybė kaip ima-
nydamo tobulino stiprino orlaiv-
ninkystę savo šalyje, kad šiuo
nauju ginklu uždavo priešui
kaip galint didesnį smugį.

Buvo statomi orlaiviai įvairi-
ausių rusių atlikimui įvairių už-
duočių ant sausumos ir ant ju-
rių (hydroplanai, kurie gali ir
plaukioti). Vokietija gi pasižy-
mėjo savo "Zeppelinais."

Orlaiviai atliko nemažą už-
duočių. Pažymėtum vokiečių ori-
niai užpuolimai ant Anglijos pa-
kraščių ir Italijos orlaivių skva-
drono kelionė į Austrijos sostinę
Vienną, kur išmėtyta daug at-
sisaukinių į Austro-Vengrijos
pavaldinius.

Nuekdiavo Afriką ir atgal.
Bet žymiausia kelionė atliko
vienas vokiečių Zeppelinas, kurs

is Bulgarijos nuklekė į Pietinę
Afriką ir be atsilso sugrįžo at-
gal. Jo tikslu buvo pergabenti
gabų generolą Forbeck į vaka-
rinį karės frontą (Francuzijon).
Bet tas jam nepasisekė, nes an-
glai jau buvo užėmę ten buvu-
sias orlaivių stotis ir kontrolia-
vo bevielinių telegrafų, tad Zepe-
linas, neturėdamas tinkamos nu-
sileidimui vietos ir taipgi nega-
damas jokių žinių apie daly-
stovį, kad nepakliuvus ir pačiam
į nelaisvę, nešinosi atgal. Tokiu
budu be atsilso jis skrydo apie
7,000 mylių.

Orlaivininkystė po kari.

Karės laiku įgauti patyrimą,
beabejonės, bus didelės vertės
atėjus ir ramiems laikams.
Jau vienur-kitur svarstoma, da-
roma planai, kaip tinkamiaus iš-
naudojoti orlaivininkystę ramia-
siais laikais.

New Yorko Aero klubas yra
gavęs žinių, kad Vokietijoje yra
sumantay, ar jau ir statoma, mil-
žiniškas zeppelinas-diržablis ke-
lionėms tarp New Yorko ir Hom-
burgo. Tas diržablis busias 800
pėdų ilgio ir jo puslėje tilps
3,000,000 kubiškų pėdų dujų
(gazo).

Gi viena amerikoniška kompa-
nija planuoja dar didesnį diri-
žablį negu vokiečiai. Amerikonai
planuoja diržablį 1,000 pėdų il-
gio. Jo puslė talpins net 5,000-
000 kubiškų pėdų dujų.

Amerikoniški inžinieriai pata-
ria dirbinti diržablio puslę be
groby. Mat vokiški zeppelinai pus-
lę tai metaliniai grobai ap-
traukti audiniu. Metaliniai—
bai daro patį Zeppeliną sunkes-
niu ir stato jį didesniau povon-
jau laike didelių vėjų ir prie nu-
sileidimo ant žemės. Todėl jie
pataria diržablio puslę dirbinti
tik iš valkios ir lengvos medžiagos.

Be to, vienas Amerikos aficie-
ras neseniai atrado vėjas (gas)
"Argon", kurios yra kiek leng-
vesnės už pirmiau vartojamas ir
nebijos ugnies. Jei "Argon" ištik-
ro turi augčiau pažymėtas ypa-
tybes, tai nėra jokios abejonės,
kad Amerikos diržabliai bus vie-
ni iš saugiausių ir prieinamiausių
platesniai jų vartojimui.

Sulyg projekto diržablis turės
atskirus kambarelius pasažieriam.
Šokių salę, barzdaskutyklą ir net
nedidelį darželį ir elevatorių.
Toks diržablis galės vesti į 100
pasazierių su bagaziūmi ir 30
ypatų igulos.

Bet keliautojai su bagazais
abelnai imant, turės neperviršin-
ti 300 svarų nuo kiekvienos ypa-
tos.

Kelionė tarp Europos ir Am-
rikos galima bus atlikti 25
dieni, arba ir trumpiau.

Diržablis turės visus patogū-
mus, net ir apie maldinę neu-
miršta. Šviesa ir šiluma sutei-
tie patys motorai, kurie var-
diržablį.

Atrodo, jog jau netoli tie la-
kai kuomet iki šiolei nepriein-
mos ir neistirtos ant žemės ka-
muolio vietos, bus lengvai
greitai pasiekiamos.

PASISKAITYKITE!

Varna ir Kodis.

Vargšė varna gaiso kartą nuo troškimo,
Bet vandenio kodį rado ant žirimo,
Kodį tą užmiršo ant lauko artojas;
Tuo su džiaugsmu varna prie jo greitai stoja.
Bet ir vėl nelaimė! nors vandens ik-valiai,
Tik kodis nepilnas, o pasiekti negali.
Tada varna savo gudrumą parodė:
Susirinkus primetė akmenų į kodį.
Vanduo pasikėlė iki viršūi indo,
Ir varna atsigerė, kiek tik į ją lindo.

Koks šioj sekmeje mokslas tav' yr, vaikel?
Jog gudrumą žmogui visur turėt reikia:
Norint darbs nelengvas, bet jei susiprasi,
Tikrai jį bedirbdams suvis lengvą rasi.

P. Arminas.

00—00

E. DE AMICI

Vertė M. GRIGONIS

SIRDIS

MAŽIEMS IR DIDELIEMS

(Tąsa)

78-tas NUMERIS.

Vakar man prisiejo buti liudininku jaunginio reginio. Jau keletą dienų daržovių pardavėja, eidama pro šalį Derossi, labai mėiliai į jį žiūrėjo. Tai todėl, kad Derossi sužinojęs apie rašalinę ir kalinį N78, pamylėjo jos sūnų. Krossi, rudaplaukį berniuką, paralyžuota ranka ir padeda jam, duoda popierio, plunksnų, pieštukus, vienu žodžiu jis jį per brolių laiką, lyg norėdamas atlyginti jam už tėvo nelaimę, nors berniukas apie tą nelaimę nieko nežino.

Jau daug dienų jinai į jį taip žiūrėjo, lyg norėdama akimis praryti, jinai labai gera moteriškė ir myli savo berniuką, o ir Derossi, kuris jos sūnui padeda mokytis. Ponaitis Derossi, pirmasai klasėje mokiny, atrodo jai kokia tai augstiesne esybė. Jinai vis į jį žiūri išplėtomis akimis, lyg norėtų ką tai pasakyti, bet nedrįsta. Pagaliau vakar rytą jai ištiko drąsos sulaikyti jį duryse.

— Atleisk, ponaiti, — tarė jinai, — toks es geras, taip mano sūnų myli teikis paimti atminčiai šį mažmožį.

Ir jinai išėmė iš daržovių krepšelio dežutę, paauksuotą popierių aplipdytą. Derossi paauksuotą popierių atsakė, sakdamas:

— Atiduokite tai jūsų berniukui — aš nieko neimsiu.

Moteriškė nusiminė ir atsiprasinėjo, mūrmėdama:

— Atleiskite, aš nenorėjau tamtos įžeisti... čia tikrai ledukai.

— Bet Derossi vėl atsakė.

Tada jinai, labai susigėdinus, išėmė iš krepšio ridikėlių ryšėlį ir tarė:

— Paimkite nors ridikėlių — nuneškite mamai.

Derossi nusišypsojo ir atsakė:

— Ne, ačiū, nieko neimsiu; aš viską Krossi darysiu ką galėsiu, bet nieko negaliu imti — visgi ačiū.

— Gal tamsta pyksti? — bailiai paklausė moteriškė.

Derossi nusišypsojo, pasakė, kad nėsą ko pykti, ir išėjo. O jinai, nustebusi, vis kartojo:

— Koks geras berniukas; niekadoms nesimė mačiusi geresnio ir gražesnio berniuko!

Atrodė, lyg tuo viskas būtų baigęsi. Be ne tamė dalykas. Vakare, ketvirtą valandą vietoj motinos atėjo visados išblyškęs ir liūdnas Krossi tėvas. Jis sulaikė Derossi ir iš jo žvilgsnio aš tuojau supratau: jis spėja, kad Derossi paslaptis žinoma.

Pasirūpėjęs jo akysna, jis gailiu, meiliu balsu tarė:

— Tamsta myli mano bernelį? — Kodėl tamsta jį myli?

Derossi, kaip ugnis, paraudo. Jam norėjosi atsakyti:

— Aš jį myliu, nes jis buvo nelaimingas, negu kalta, kankinai savo kalte atpirkai, ir todėl, kad tamsta esi geras žmogus.

— Bet jis neturėjo drąsos tai pasakyti: sielos gelmėje jis visgi jautė kažkokią baimę ir net atsigarumą prie to žmogaus, kuris išlejo jį iš motinos kraują ir už tai šešerius metus kalėjo.

— Koks tasai viską suprato ir pakušdomis, be reik drebėdamas, pasakė Derossi ausin:

— Tu myli mano sūnų; bet juk tu neįsijauti neapykantos... paniekinimo jo tėvų — ar ne tiesa?

— O ne! ne! priešingai! — karštai suriko Derossi.

Tada Krossi tėvas padarė tokį judėjimą, lyg būtų norėjęs jo kaklą apkabinti; bet nedrįso ir tikėtai dvienį pirštą palytėjo jo plaukus, paskiau tuos pirštus pabučiavo, žiūrėdamas į jį apsiašarojusiomis akimis, lyg norėtų pasakyti, kad tasai pabučiavimas jam priklauso. Po to jis paėmė sūnaus ranką ir išlėto nusitolinėti.

LAI DOTUVĖS.

Mažasai berniukas, kuris gyveno viena mekiame su daržovių pardavėja, mano brolio draugas, numirė. Mokytoja Dalkati vakar vakarą pranešė tą liudną naujieną mokytojui, ir tuojau Garrone ir Karetti pasisiūlė grabą nešį. Tai buvo praklinus berniukas; pereitą savaitę jis gavo medalių; jis mylėjo mano brolių ir dovanojo jam sulaužytą pinigams dėžutę; mama, jį pamačiusi, visados jį meilino. Jo tėvas buvo gelžkelio stotyje nešėjas.

Vakar, sekmadienį, penktą valandą mės nuėjome jo butan, kad galėtumėm bažnyčion lydėti. Jie visai žemai gyvena. Kieme jau susirinko su savo motinomis pirmosios klasės daug berniukų, su žvakėmis rankose, čia dar buvo šešios mokytojos ir keletas kaimynų.

Su raudona pluksna mokytoja ir mokytoja Dalkati inėjo vidun, ir mės pro atvirą langą matėme, kaip jos verkė; taipgi girdėties buvo motinos verkimas.

Dvi poni, motini dviejų draugų mirusio, atnešė du gėlių girlandus. Penktas valandas nušus išlydėjo kuną.

Priekyje visų ėjo berniukas su kryžium, paskiaus kunigas, toliaus nešė mažutį grabelį, juoda gelumbe apnušta, o ant grabelio padėjo ponių gėles. Vienoj pusėj buvo priklausas medalis ir du pagyrimo lapai, kuriuos berniukas šiais metais buvo gavęs.

Grabą nešė Garrone, Koretti ir du tojo kiemo berniukai. Paskui grabą prieky visų ėjo mokytoja Dalkati, kuri taip verkė, lyg vėlionis būtų buvęs jos sunus. Toliaus sekė kitos mokytojos, o už jų berniukai; mažesnieji turėjo rankoje žibučius kvietkeli ir nusėbė į grabą žiūrėjo, o už antros rankos juos motinos vedė, nešdomos jų žvakes. Aš girdėjau, kai vienas mažutėlis klausė:

— Dabar jis mokyton nebeatėis?

Išnešus grabą iš kiemo, lange pasigirdo baisus riksmas.

Tai rėkė mažutėlio motina; bet ją tuojau kambarin nuvedė.

Išėjė gatvėn, mės susitikome vidurinės mokyklos berniukus, kurie ėjo poromis. Pamatė grabą su medaliu ir mokytojas, jie nusimėmė kepurės.

Vargšas mažutėlis! jis nuėjo amžinan poilsin kartu su savo medaliu. Daugiau mės jo raudonos kepuraitės nebe pamatysime; jis buvo visai sveikas, staiga apsirgo ir po keturių dienų jo nebera. Paskutinę dieną jis mėsino kelties, norėjo lektiją mokyties ir pareikalavo lovon medalių, lyg bijodamas, kad iš jo neatimtų. Niekas daugiaus jo iš tavęs neatims, vargšė bernel! Sudiev! Mokykloje Baretis mės visados tave minėsimė. Ramiai miegok, neiluti!

RYTOJ 14 D. KOVO!

Ši diena buvo linksmesnė, negu vakarykštė. Tryliktoji diena kovo! Rytoj teatre Viktoro Emmanuilo dalis dovanas, rytoj meilė. Bet šį kartą berniukas, kurie išėjo ant strados dalis atestatus, paskyrė, seniaus girdavo.

Šį rytą, pabaigoj pirmos lektijos atėjo direktorius ir pasakė:

— Vaikučiai, aš jums pranešiu malonią naujieną.

Paskiau jis pašaukė:

— Korači! — taip vadinasi kalabrijetis. Kalabrijetis atsistojo.

— Ar nori būti tu tarpe, kurie rytoj teatre dalis atestatus?

— Noriu, atsakė kalabrijetis.

— Puikiai, — tarė direktorius, — tokiu būdu bus ir Kalabrijos atstovas. Šiomet, — tęsė direktorius, — miesto duma panorėjo, kad tie dešimtis arba dvylika berniukų, kurie dalis dovanas, būtų iš visų Italijos kraštų ir kad būtų iš visų miesto mokyklų. Miestas turi lvideimtis mokyklų penkių skyrių: — išvis septynias tukstantis mokinių; tokioj daugybėj nesunku rasti berniuką iš kožnos Italijos provincijos. Torkvoto Tasso mokykloje atsirado du atstovai salų Sardinijos ir Sicilijos; Bonkompanji mokykla suteikė mažą florentietį, skulptoriaus sūnų; Tomazeo mokykloje yra rymietis; venecijiečių, lombardiečių ir romaničių bent po kelius kiekvienoje mokykloje; neapolietį randame Monvize mokykloje; jaisi aficeriaus sunus; iš mūsų mokyklos bus gėnujietis ir kalabrijetis, tai yra tu, Korači. Kartu su piemontiečių išvisu bus dvylika berniukų. Tai puiku, ar ne tiesa? Jums dalis dovanas jūsų broliai iš visų Italijos kraštų. Visi dvylika išeis kartu ant estrados. Jūs privalote juos patikti garsiais delnų plojimais. Nors jie vaikai, bet jie tėvynės atstovai, kaip ir užaugę; mažą trivarsė vėliava toks pat Italijos ženklas, kaip ir didelė, ar tiesa? Taigi plokite jiems gausiai. Parodykite, kad jūsų mažos širdys liepsnoja tėvynės meile.

Direktorius išėjo, o mokytojas, šypso damasis, tarė:

— Taigi, Korači, tu Kalabrijos atstovas.

Tada visi pradėjo delnais ploti, juokdamiesi, o kada mės išėjome gatvėn, tai apspietėme Korači, pakėlėme ir iškilmingai ant rankų nešėme, šaukdami:

— Tegyvoja Kalabrijos atstovas!

— Žinoma, juokais, o ne patyčiomis; anaipol, mės iš širdies norėjome parodyti jam ovaciją. nes visi tą berniuką mylime. Jis irgi juokėsi.

Mės jį iki kėrtės nunešėme, kame susitikome juodabarzdį poną, kuris, mus pamatęs, taipgi pradėjo juokties.

Kalabrijetis pasakė:

— Tai mano tėvas.

Tada berniukai jo rankosna atidavė sunų ir į visas puses išbėgiojo.

DOVANŲ DALINIMAS.

Antrą valandą didelis teatras buvo pilnaitėlis; parteras, galėrija, ložos, scena, — visur sausakiniai prikimšta, visur tukstantiai žmonių: berniukai, ponios, mokytojai, darbininkai, prastos moteriškės, vaikai; visur juolėjo galvos, rankos, švituriaivo pluksnos, kaspinai, lokonai ir visur buvo nenuilstantis linksmas klegėsys.

Teatras buvo papuoštas raudonomis, balomis ir žaliomis gelumbėmis. Abiejose scenos pusėse buvo liesvos: dešinimės lips dovanų paimtų, o kairėmės, gavė dovaną, nulips. Scenos priešakyje stovėjo eilė raudonų kedžių, o ant vidurinės kabėjo laurų vainikas; scenos gilumoje daug vėliavų, vienoj scenos pusėj buvo skobnis, ant kurio buvo sudėti pagyrimo lapai, surišti trivarsiu kaspinu.

Orkestras buvo apačioje prie scenos; mokytojai ir mokytojos sėdėjo pirmoj galėrijoj, suolai, parteras ir praėjimai pilni buvo berniukų, kurie turėjo chorą dainuoti ir rankose laikė rašytasias gaidas. Visur bėginėjo mokytojai ir mokytojos, sustatydami eilion gaunantių dovaną; čia pat stumdėsi ir vaikų giminės, kurie dar paskutinę valandėlę jų drabužėlius taisė.

Inėjės su savo tėvais į ložą, aš priešais pamaniau su raudona pluksna mokytoja; jinai juokėsi, o ant veidų buvo gražios duobelės. Kartu su ja buvo mano brolio mokytoja ir "vienuočė", juodai apsirėdžiusi ir mano gerioj pirmosios klasės mokytoja. Vargšė buvo labai išblyškusi ir, jai kosint, girdėties buvo antrojo teatro pusėj.

Parterė aš tuojau radau meilų platų Garrone veidą ir baltaplaukį Neli galvutę, kuris prie savo draugo spaudėsi. Toliau aš pamaniau riestanosį, kaip pelėdos, Garoffi. Jis jau judėjo, visur rankiodamas spausdintus lapelius su sagrašu dovaną gaunantiųjų ir jau turėjo rankose didoką pluoštą, idant vėliaus su jais galėt apyvartą daryti — kokiū būdu? — tai rytoj sužinosime.

Prie inėjimo buvo malkininkas ir jo žmonia, išėiginiais rubais apsirėdžiusi, o prie jų sunas, kuris gaus trečiąją dovaną antrosios klasės. Šį kartą jis kitaip buvo apsirėdęs, kas nane nustebino. Galėrijoj valandėlė buvo pasirodęs Votini, su megsta ačiaklė ir vėl dingė. Ložoj ant scenos, kame buvo pilna žmonių, sėdėjo artilerijos kapitonas, Roberti tėvas.

Antrai valandai pasibaigus, pradėjo muzika griežti, ir tuo laiku dešinės pusės liesvutėmis užlipo ant scenos miesto galva, prefektas, mokyklų globėjas ir dar daug vyresnybės, visi frakais apsirėdę. Visi atsisdėjo ant raudonųjų kedžių. Muzika nutilo, ir išėjo dainavimo mokyklų direktorius, rankoje lazdu- tē laikydamas. Po pirmojo ženklo visi berniukai parterė atsistojo, o po antrojo pradėjo dainuoti. Septyni šimtai vaikų balselių dainavo stebuklingą dainą! Buvo labai puiku! Visi tylėdami klausėsi tos švelnios ir tyros balsų muzikos, panašios į bažnytinį hymną. Padainavus visi pradėjo delnais ploti. Paskiau viskas nutilo: prasidėjo dovanų dalinimas.

Scenos priešakin jau atėjo mano mažai antrosios klasės mokytojas, rudaplaukis. Jis skaitys pavardes gaunantiųjų dovanas. Visi laukė dvylikos berniukų, kurie dalis dovanas. Laikraščiai jau rašė, kad tai bus berniukai visų Italijos provincijų. Visi tai žinojo ir nekantriai jų laukė.

Staiga šypsodamiesi kartu inbėgo dvylika berniukų ir atsistojo scenos priešakyje. Visas eatras, tris tukstantis žmonių atsistojo, ir pasipylė rankų plojimai — lyg griausmas griaudė.

— Štai jinai — Italija! — kažkas pasakė ant scenos.

Aš tuojau pažinau Korači, kalabrijetį, kaip paprastai, juodai apsirėdžiusį. Berniukų arpe du ar tris buvo turtlingai apsirėdę, kiti visų buvo darbininkų vaikai; bet visų apsirėdymas buvo švarus.

Visi jie praėjo pro miesto galvą, kuris jų kaktas bučiavo. Tuo laiku sėdės greta ponas šypsodamasis sakė miestų pavadinimus:

— Florencija, Neapolis, Bolonja, Palermo... — ir kiekvienam jų visas teatras delnais plojo.

Paskiau jie visi nuėjo prie žažojo skob-

nio su atestatais, mokytojas pradėjo skaityti sąrašą, pažymėdamas mokyklą, klasę ir vardą, o gaunantieji dovaną pradėjo lipti ant scenos ir eiti kits paskui kitą.

Atėjus pirmiesiems už scenos pasigirdo tyli, maloni muzika, vienu smuiku. Jis li laike visos ceremonijos nenuitilo. Tai buvo puiki, nuolat atsikartojanti melodija, kurioje, ne- lyginant, buvo girdėtis sulaikyta kalba daugelio balsų; balsai visų motyvų, mokytojų, kurie mokino vaikus, juos barė ir už juos mel- dėsi.

Tuo laiku vaikai, kurie gaus dovanas, ėjo pro sėdintius ponus, ir tie jiems dalino pagyrimo lapus ir kiekvieną maloniai sveiki- no. Parterai ir galėrijos berniukai kas kart delnais plojo, jei ėjo labai mažučiai, arba neturtingai apsirėdę. Kai kurie pirmosios klasės mažutėliai nežinojo, kur eiti, ir visas teatras juokėsi. Vienas nykščiuokas bernelis vos galėjo paeiti, užkliuvo koja ir sugriuvo. Prefektas jį pastatė ant kojų, ir vėl visas teatras pra- dėjo juokties ir delnais ploti. Antras nuo lies- vutėjų nugriuvo; pasigirdo riksmas, bet jis ne- užsigavo.

Ėjo įvairiausių vaikų veidų: ir lapaujan- čių, ir išsigandusių, ir paraudusių, kaip vė- snios buvo ir juokdarių. Visus juos, kaip jie lipo žemyn, čiupo tėvai ir motinos ir nusinė- davo tolyn.

Ypač man smagu buvo, kai atėjo mūsų mokyklos eilė. Čia ėjo dar ybė man pažįstamų berniukų.

Praėjo Koretti, kaip paprastai, šypso da- masis, net jo balti dantiukai buvo matyties. Beabėjo jis jau daug malkų šlyrt sunėš! Miesto galva, padavęs jam pagyrimo lapą, pa- dėjo ant peties ranką ir paklausė, kodėl jo kaktose esąs rumbas. Aš akimis parterė aradau jo tėvus ir pamaniau, kad jie, ranko- mis burną užimdami, juokiasi.

Paskiau pradėjo Derossi, mėlyname švar- kelyje su aukšnimis sagutėmis, gražus, vik- rus, pakėles galvą, taip simpatiškas, kad aš jam norėjau net bučkį nusiųsti, ir visi tie rim- ti ponai su juo kalbėjosi ir jo ranką spaudė. Galop mokytojas susuko.

— Džuljo Roberti!

Ir išėjo ant lazdu artilerijos kapitono sunus. Daug berniukų žinojo apie jo karžy- gišką pasielgimą, ir garsas apie jį akimirksniu po visą teatrą išsiplėtojo: vyrai atsistojo, mo- teris pradėjo skeptaitėmis plevesuoti, o var- gšas berniukas atsistojo viduryje scenos ir vi- sas dreba. Miesto galva patraukė jį prie savęs, atidėvė jam dovaną, pabučiavo jį; paskiau, nuėmęs turų vainiką nuo savo kedės, pakabi- no jį ant vienos lazdos ir nuvedė jį užon ant scenos, kurioje jo tėvas sėdėjo. Tėvas in- kėlė jį ložon, ir visas teatras pradėjo šaukti: bravo! ir delnais ploti.

O tuo laiku vis tebeskambėjo tyli ir ma- loni smuikų muzika, berniukai vis ėjo: Kon- solato mokyklos mokiniai — beveik visi smu- kiųjų pramoninkų vaikai, Vankiljo mokyklos mokiniai — beveik visi darbininkų vaikai; Bonkompanijos mokyklos mokinių tarpe daug sodiečių; paskiausia ėjo Rainero mokykla.

Pasibaigus dovanų dalinimui, berniukų choras parterė padainavo antrą puikią kan- tatą; paskiau miesto galva pasakė prakalbą; po jo kalbėjo mokyklų globėjas ir pabaigė prakalbą šiais žodžiais:

— Vaikučiai, neiseikite iš čia, nenusiuntę pasveikinimo tiems, kurie dėl jusų taip daug trisusia, kurie paskyrė jums visas pajegas sa- vo proto ir savo širdies, kurie dėl jusų gyve- na ir miršta!

Ir jis parodė į mokytojų galėriją.

Ir tada galėrijose, ložose, parterė visi vaikai atsistojo ir šaukdami "ura!" ištisė savo rankas mokytojų link. Tie atsakynėjo jiems, plevesuodami skeptaitėmis, kepurėmis, atsistojo, sujudinti ir sugriaudinti. Po to ka- feivių orkestras vėl pradėjo griežti, ir publi- ka nusituntė paskutinį triukšmingą pasveikini- mą dvylikai berniukų, atstovams Italijos pro- vincijų, kurie pasiėmė už rankų, atėjo scenos priešakin. Ant jų, kaip lietus, pabiro gėlės. (Toliaus bus)

KRIENAI.

Kriennai, yra paminėti kaip vaistas egyptiškuose užrašuose 2000 metų prieš Kris- tų. Šutinti su pienu yra puikūs nuo dusulio, vandeninės ligos, reumatizmo, slogų ir kuone visų odos ligų; smarkus padigalas kepenims ir blužniai; jie veikia baisiai gerai esant nu- siūpnėjus ar turint skausmus strėnose (iš lau- ko dedant ar į vidų imant); sumaišyk su citri- nos sūka.

KAIP VALYT PLONUČIUS MEZGINIUS

Cion paduodame receptą valymui plonų mezginių, kurį sena mezgėja, mezgusi dau- gelį vortinklinų mezginių, didžiūjai mezginių žinovei ir mylėtojai Modžejzovskienei, davė sa- vo mokinei: Ištiesk mezginį ant popieros, api- barstyk kalkiuota magnezija, užtiesk ant po- pieros, ant viršaus ir įsprausk į tarpą kny- gos lapų, palikdama dviem ar trim dienoms. Paskui: viskas kas reikia, tai mokėti nukratyti miltelius ir plonyčiai siuleliai, bus vėl toki gra- žūs ir valūs kaip ir tik ką numegzti.

JOSEPH A. AMBROSIOUS

LIETUVIS ADVOKATAS

Veda visokias bylas visuose teismuose

Ofisai:

69 W. WASHINGTON STREET

Rooms 1008 1009, Tel. Canal 2759

3214 S. HALSTED ST.

Tel. Yards 7271 Chicago, Ill.

ISSIMOKYK DRAPANŲ KIR- PIMO AMATĄ.

MASTER SYSTEM

Mūsų mokymo si patikų gerai apmokant už mokymą ir trumpą laiką.

Išmokysime ir labai reikalingą. Jūsų nepatvirtintą mokymą.

Atėik dieną ir vakarą.

Master Cutting School

J. M. Kunkin

118 N. LaSalle St.,

Prieš City hall

Prekės Naujus Metus su tobulu akių re- gėjimu, taip, kad nieko nematytumė per v- sus metus, kas tau gali būti naudinga.

Gera! patikinti akimis pralaisvinti akių ir galvos skaudėjimus, trumparegiystę arba toli- rogiystę pralaisvinti, pasitarkite su manim, prieš einant kur kitur. Egzaminiacija D'YKAL.

JOHN SMETANA

AKIŲ SPECIALISTAS!

1801 S. Ashland Ave., Chicago

Kampus 15tos Gatvės.

35tos lubos, virš Platt'o apieikos. Tėmykite

i mano parą

Valan les: nuo 9 val. rytą iki 8 val. vak.

Nedėliai nuo 9 val. ryto iki 12 val. diena.

DR. M. T. STRIKOL

LIETUVIS

Gydytojas ir Chirurgas

1757 W. 47th St.

Ofisio Telefonas Boulevard 160

Ofisio Valan'as: 11 ryto iki 3 po piet. 7 iki 9 vakar

Nedėliomis nuo 10 ryto iki 2 po piet.

Namiui 1 07 Oakley Blvd.

Telefonas Sankay 420

NEPATEMYTI GAMTOS

STEBUKLAI

Mės matome šviesią, giedrą dieną,

mės matome tamsią naktį, matome

labai giedras atmainas — iš giedros į lietu, audrą, sniegą, matome dangų

braižančius žaibus, girdime gvybe drebintą griausmą. Kas tą viską

atlieka, daugelii žmonių yra neži- noma, o žinoti privalo kiekvienas.

Ši gamtos visokeriopą atmainą labai trumpai ir aiškiai yra aprašyta ir

paveikslais išrodyta, knygelėje

Akyvi

Apsireiškimai

Sviete

KAINA 25 CENTAI

Pinigus siųskite

'LIETUVA'

233 SO. MORGAN STREET

CHICAGO, ILL.

Keturių Veiksnių Drama

Valkata

VIETINES ŽINIOS

IS TOWN OF LAKE. Aukų Rinkėjo Patyrimas.

Baigiantis Europinei kare, nušvitęs rytiniam kraštui; užgesus visiems gaisrams, kurie išdeginę mūsų brangiausią gimtinę kraštą, sulaukę žmonių nepaprastą naujieną, kuri pripildė kiekvieno žmogaus sielą linksmybomis, kuomet jie išvydo šviesius ateinančius taikos spindulius, kurių per keturis metus jie laukė. Su džiaugsmu sveikino vieni kitus, lyg nrodėdami išreikšti vieni kitiems širdingiausius linkėjimus. Tai buvo diena pašelbimo taikos.

Nuo šios dienos tartam žmonių pradėjo labiau mylėti vienas kitą, pradėjo rengti tam tikrus susirinkimus apkalbėjimui reikaliui "naujai atgimimo pasaulio." Ypatingai mės lietuviai pradėjome labiau rūpintis savo Tėvynės-Lietuvos reikalais. Žmonės pradėjo tartis rinkti aukas išgavimui Lietuvos nepriklausybei. Surengus prakalbas po visas lietuvių kolonijas, kalbėtojai aiškino apie atgimimą mūsų tautos, ragindami rinkti ir dėti aukas kas tikrai gali su didžiausiu pasišventimu, idant galėtume išgauti savo Tėvynei nepriklausybę.

Sumanius rinkti aukas po namus Lietuvos laisvės reikalams, negailėdamos nei savo brangaus laiko pradėjau ir aš darbuotis. Darbas buvo sunkus, tarp gėrų lietuvių yra dar ir tamsų, arba pagėdėlių, kurie tyčiojasi, sakydami: "Kaip gi jūs galėsite su tais pinigais nupirkti Lietuvai laisvę, jeigu nebus jai duodama veltui?" Ilgai aš jiems aiškindavau, užtrūkdavau net po valandą laiko. Bet negalima buvo jų pertikrinti. Ant galo jie atsisakydavo aukauti sakydami, kad jie "nenori būti lietuviais, nes jiems busią gerai ir po lenkais." Čia matai yra nemažai ir lenkbernių.

Tai gi, mieli mano tautiečiai! Dabar aš noriu jus paklausti, kodėl taip užsirusite ant savo Tėvynės-Lietuvos? Gal kad išaugino jusų tvirtus ir gražius kunus? Gal kad užlaikė jusų gražią kalbą? Budami kaltais savo Tėvynei už jos dovanas, dabar nenorite atsisteiti savo skolų. Nebenorite atjausti savo tėvų, brolių ir seserų, nebenorite jį padėti jiems išsiluosuoti iš lenkų vergijos, už tai, kad jie jus užnešiojo, užaugino ant savo nuvargintų rankų. Apleidę savo gražiausią Tėvynę, jos lygius laukus ir žaliuojančias girias, užmiršote ją, nors išvažiuodami į šią Laisvės šalį prizadėjote tai nedaryti. Atsisveikindami su savo tėvais, broliais ir seserimis, prizadėjote neužmiršti jų ir savo Tėvynės-Lietuvos, dabar, sulaužydami savo prizadus, įeidete savo gimdytojus; išsižadėdami savo gimtinio krašto, likote išgimomis. Išsižadėdami savo brolių, seserų ir gimdytojų galf tik toks žmogus, kuris didžiausioje tamsybėje gyvena, tikrai toks žmogus, kuris yra sugyvuļjęs. Bet ar gi jūs tokie būtut? Ne, tam aš netikiu. Jūs tik apmīgote.

Tai gi, broliai ir seseris! Dabar yra laikas mums atbusti. Kada ateina pavasario laikas, kada atgimsta visa gamta iš po žiurų žiemos šalčių, taip ir mūsų tauta dabar atgimsta po ilgų šimtmečių prispaudimo. Atsibuskime iš le-

targo, prablaivykime savo akis, o pamatysime šviesius laisvės spindulius, kurių jau per tiek šimtmečių nematėme. Tai gi, dar kartą sakau: broliai ir seseris, pameskime senus papročius, o tverkimės už naujo visiems lygiai priderančio darbo, t.y. dėti aukas išliuosavimui mūsų Tėvynės-Lietuvos.

Tėvynės Mylėtojas.

SUAREŠTUOTAS LIETUVIS-KAREIVIS.

Kareivis Tony Johnes, kurio pravardė neišrodo lietuviška, bet kuris yra lietuvis, ką tik paleistas iš Suvienytų Valstijų kariūnės, buvo aną dieną detektyvų suareštuotas—būk už pardavinėjimą svaiginančių gėrimų. Jis tapo uždarytas So. Clark gatvės policijos stotyje. Tris kartus buvo šauktas į federalinį namą; tenai jis buvęs išjuoktas dėl to, kad jis nemokas gerai kalbėti angliškai.

Sugrįžęs iš federalio namo, kareivis apalpo nuo peralkimo. Jis pasigriebęs stoties kalinyje sudžiūvusią duonos plutą, paliktą kito kalinio, godžiai valgė.

Blogai angliškai kalbėdamas, jis pasakė leitenantui McMahon sekancius prityrimus:

"Kaip pats matai iš mano dokumentų, aš buvau paleistas iš Camp Grant gruodžio 19 dieną. Į kariūnę įstojau Minnesotoje gegužio 9 d. Sausio 4 d. vakare aš nuėjau į barzdaskutylą arti Northwestern stoties išėjęs, pamaciau žmogų be kojos stovintį ir prašantį pinigų. Aš jam daviau 25c.

"Kaip tik aš pradėjau eiti tolyn, du vyrai prisirino, liepdami man sustoti. Vienas išsiėmė revolverį ir pasakė: "Kareivi, mes imame tave už pardavinėjimą degtinės." Jis liepė iškelti man rankas."

"Aš pasakiau, kad aš neturiu degtinės, nes aš niekados negėriau. Tada jis iškrėtė mane ir paėmė \$26.50, kuriuos aš turėjau kelnų kišeniųje. Jie parodė savo dokumentus, kad jie yra valdžios detektyvai.

"Minia žmonių susirinko aplink ir jiems pasakiau, kad aš likausi apiplėštas. Tada trys vyrai nuvedė mane į policijos stotį ir čia aš pasakiau policijai, kad mane apiplėšė. Valdžios atstovai tik juokėsi iš manęs sakydami, kad aš esu kvailas. Vienas iš jų išsiėmė mažą bonkutę su degtine iš savo kišenės ir pasakė policijai, kad jis rado tai pas mane. Tas yra neteisybė. Aš niekados jos neturėjau."

Taip pasakojo kareivis Johnes. Johnes yra lietuvis, gimęs Rusijoje. Amerikoje jis yra tik septyni metai ir jau yra piliečiu. Laikė karės jį darbo "quartermaster's" stoty McKinley Parke. Jis buvo pakeltas į korporalus. Jo korporalo dokumentus sudraskė vyrai, kurie jį suareštavo. Apart to, jis turi rekomendaciją laisvą nuo 2-ro leitenanto George O. Beebe.

Reikalavimas yra paduotas į viršininką policijos istirti šį atsitikimą.

Panašiai atsitiko su Paul Scherenbert, taipgi kareiviu, kuris buvo suareštuotas gruodžio 30 d. per detektyvą J. R. Houston ir iki šiol yra kalėjime laikomas. Jis pasakė, jeigu jį nepaleis, ar ne-

pasakys dėl ko jį suareštavo, tai jis nusizudysias.

KONCERTAS PAGERBIMUI RASYTOJOS.

Subatoje 25 d. sausio šių metų L. M. P. S. 9-ta kuopa rengia rasytojos Žemaitės pagerbimui ir naudai koncertą. Koncertas bus M. Meldazio svetainėje, prie 2242 W. 23rd place; prasidės lygiai 7:30 valandą vakare.

Koncerte dalyvaus dabiausias lietuvių daininkų spēkos: P-as St. Simkus, "Birutės" choras, L. M. P. S. 9-tos kuopos choras, vadovaujamas p-nios N. Gugienės p-lė Rakauskaitė, Stogis ir kiti.

Po programos bus šokiai ir įvairūs žaislai.

Koraitetas.

AUKOS NEPRIGULMYBĖS FONDUI.

Lietuvos Sūnų Draugijos sekantieji nariai suaukavo po \$1.00 į Tautišką fondą delei gelbėjimo Lietuvos.

Antanas Knystautas, Petras Johaišis, Fortunatas Stasiūšis, Pranciškus Rimgaila, Petras Rukkas, Vincas Rukkas, Jonas Kriščiūnas, Aleksandras Bijanskis, Antanas Rudauskas ir Kazimieras Rimgaila.

RADO NEGYVĄ ŽMOGŲ.

Jos. Canutis (gal Kenutis), gyvenantis prie 3641 S. Union ave., išėjęs 11 valandą išvakar su draugu, užvakar rytą 7:30 valandoje atrastą negyvą užpakalyje 3601 S. Halsted str., t. y. alie tarp 36 ir 37-tos gatvių. Jis buvo 45 metų amžiaus, nevedęs, paprastas darbininkas. Tyrinėjimai jo mirties priežasties šiandien graboriaus Lease's instaloje.

Brolis jo gyvena prie 3310 Auburn ave., Sesuo Amelija Martinkus gyvena prie 931 West 33-cios gatvės.

PAMETĖ \$500.

Elzbieta Kumsienė, gyvenanti prie 3409 S. Auburn ave., pametė \$500. Radusį pinigus meldžia sugrąžyti už ką netil bus labai dėkinga, bet ir žada \$50 duoti radybi.

IS BRIGHTON PARK.

Šiuomi pranešame Brightonparkiečiams, kad visų Lietuviškų Draugijų susirinkimas atsisbus subatoje 18 d. sausio 1919 m. 7 valandą vakare, Tamo Miežinio svetainėje prie 3834 S. Kedzie ave.

Visų Draugijų atstovai malonėkite atsilankyti paskirtame laike; kurios Draugijos dar neturite išrinkę atstovų, tai malonėkite valdybos atsilankyti. Nepamirškite šios progos, nes jau atėjo laikas mums susiristi į vieną kuną ir pradėti bendrą darbą dirbti.

Kviečia senas Komitetas.

SAKOMA, BUK PATI NUDURUSI SAVO VYRĄ.

Teisėjas Windes tyrinėja bylą Mrs. Hilda Exlund's 46 metų amžiaus, gyvenusios prie 4055 Wells gatvės, kuri dabar yra suareštuota sulyg liudininkų pranešimo už nudurimą savo vyro Frank Exlund. Spalio 11 d. 1918.

Liudininkė Mrs. Rose De Mosky, gyvenusi užpakalyje Exlundų namų, užvakar pasakė teisėjui, kad apkaltinta moteriškė visados koliodavo savo vyrą. Sulyg liudininkės pasakos "vieną kartą Exlund, išbėgęs iš namo, laikė kruviną skepataitę prie burnos ir pasakė, kad jo pati norėjusi jį užmušti."

Toliau liudininkė pasakojo, kad ji girdėjusi kaip apkaltintojos vyras prašęs savo pačios 10c, ant alaus; tada ir vėl išgirdusi koliojimą vyro ir kaip ji varė savo vyrą lauk. Vė-

liau liudininkė pasakė, kad Mr. Exlund išbėgęs iš savo namo perdurtas.

Teisėjas pasaukė ir daugiau kaimeynų už liudininkus šioje žmogžudystėje. Visi pasaukti liudininkai pasakojo, kad Exlund, išbėgęs iš savo namo sužeistas, pargriuvo po jų kojomis.

Liudininkai tvirtino, kad Exlund pats išsitraukė peilį iš savo šono ir paskui sugriuvo apalpes ant šaligatvio." Po to, sulyg liudininkų pranešimų, tuojaus pasirodžiusi ir Mrs. Exlund, kuri prisipažinusi, kad ji nudurusi savo vyrą.

PAGARSINTAS UŽMUŠTU, SUGRĮZO NAMO.

Keletą dienų atgalios oficialiuose pranešimuose iš Washingtono buvo paskelbta, kad Leitenantas Harold Brochon Longfellow, paeinantis iš Waukegan, Ill., yra užmuštas karės lauke. Užvakar jis sugrįžo iš Francuzijos ir nuvežė savo šeimyną ir gėrines. Kadangi jis paėjo iš žymios šeimynos ir visi aplinkiniai žinojo iš pranešimo, kad jis buk liko užmuštas, taigi išgirdę apie sugrįžimą, susirinko iš Evanstono ir Hinsdale jo pasitikti.

"Aš buvau pašautas po pažascia per šonkaulius ir plaučius—pasakojo Leitenantas.—Kaip mane sanitarai pakėlė nuo karės lauko, tai manė, kad aš buvau numiręs, arba mirštantis; tokiu būdu jie pranešė mano motinai, kad aš jau buvau užmuštas."

DVI GERIAUSIOS PROGAS.

Parsiduoda visai pigiai 2 aukštų namas, labai geroj vietoj, namas visai gerame padėjime, du pagyvenimai. Randos neša į mėnesį \$26.00, į metus \$312.00. kainą šio namelio tikai \$1,650.00. Turi būti parduotas į visai trumpą laiką. Mažas įmokėjimas ir lengvos išlygos. Pirkite šį namą tuojaus, nes ant jo į trumpą laiką uždirbsite \$700.000.

Antra proga štai kokia: 2-jų aukštų mūro namas, 5 ir 6 kambariai, vidui viskas nauja, aržuolo grindys, baltos maudynės ir "Sinkos", abelnai sakant, labai puikus ir geras namas, labai geroj vietoj. Randos neša \$43.00 į mėnesį. Šis namas pilnai vertas \$5,200.00, bet kas į trumpą laiką pirks šį namą, gaus tikrai už \$3,950.00. Taipgi mažas įmokėjimas ir lengvos išlygos. Kas link viršminėtų 2-jų namų atsisaukietisioj į savininko reprezentantą—Juozas J. Šlikas.

LIBERTY LAND AND INVESTMENT CO.

3301 So. Halsted Street.
Phone Boulevard 677

DISTRIKTU KAPITONA

Pas sekancius distriktu kapitonus galite kreiptis su visokiais reikalais: užsirašymo laikraščio apgarsinimų ir spaudos darbų padarymo Chicagoje:

Jurgis Lukas
3429 So. Union Ave.

BRIDGEPORT
Jonas Vaišviliš
5320 Auburn Ave.

TOWN OF LAKE
Leonardas ir Aleksandra Butkeviciiai

4537 So. Hermitage Ave.

WEST SIDE
Rafolas Zaura
2050 W. 23 St.

18 IR UNION
Petras Jokubonis
733 W. 19 St.

NORTH SIDE
Mateušas Kliostoraitis
1557 Girard St.

CICERO
Juozapas Karpus
1435 So. 49th Ave.

BRIGHTON, PARK
J. S. Vitkus
2856 W. 39th St. ir

Augustas Saldukas
4414 S. California, Ave.

SO. CHICAGO.
Petras Simaitis
R. 9, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

8, 9101 Commercial Ave

WHO ARE THE LITHUANIANS.

Pilną atsakymą ant to klausimo duoda veikalėlis Juozo J. Hertmanavičiaus, tilpės lapkritiniam numerių žurnalėlio: "The Fraternal Age."

Išplatinimas to veikalo amerikony tarpe yra šventa priedermė lietuvių visuomenės, Amerikiečiai šelpia belgus, francuzus ir lenkus jų nelaimėje nes juos pažinojo. Lietuviams neteko nei "trupinių nuo stalo" jų bado dieneose, nes lietuvius nieks nepažįsta.

Pagarsinimui lietuvių vardo amerikony tarpe yra pašvestas visas numeris "The Fraternal Age"

Nusipirkite po kelias knygytes kožnas ir padalinkite amerikonomas.

"The Fraternal Age" kainuoja ant vietos 10c. Per krašą 15c.

Parsiduoda "Lietuvos" ofise 3253 S. Morgan St. Chicago

"Birutės" Koncertas

Nedėlioje,
Sausio-Jan. 19, 1919

Pradžią lygiai 8 val. vak.

Bohemian Slovak American Hall

1440 West 18th Street

Vadovaus St. Šinkus.

"BIRUTĖ" rengia didelį gražų koncertą. Programos bus lygų koncertą. Programos bus labai įvairus ir jį išpildys geriausios lietuvių muzikalės spēkos.

Bus duetai, kvartetai, trio, solo, "Birutės" vyrų choras ir "Birutės" moterų choras. Tai jau "Birutės" mišrus choras padainuos daug naujų, dar negirdėtų dainų.

Todėl visi, kurie norite išgirsti gražių, naujų dainų ir pasižinti prie geros muzikos, ir gražioje svetainėje—atsilankykite į šią "Birutės" koncertą. Kviečia, "Birutė".

Atydai tu kurie dar netur "Lietuvos" Dienraščio šėru:

Reikalingas "Lietuvos" Dienraščio šėrų skaitlius jau išparduotas, visi pinigai sumokėti, Dienraštis "Lietuva" jau leidžiamas.

Bet dar randasi geras skaitlius lietuvių kurie tikrai norėjo prisidėti prie šio prakilnaus darbo, bet dėl šiokių ar tokių priežasčių nesuspėjo šėrų nusipirkti.

Siuomi pranešame visiems tokiems tėvynainiams, kad dar turime pardavimui apribuotą šėrų skaitlių iš šios Bendrovės "Treasury Stock". Todėl gerbiame tautiečiai, pasiskubinkite: išpildyte šį kupona ir sureikalinga suma pinigų prisiųskite mums SIANDIEN, nes rytoj gali būti pervėlu. Šėro kaina \$10.

Lithuanian Publishing Co.,
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Gebiamieji:—
Su šiuomi prisigaučiu \$..... kaip pilną užmokestį už šėrus "Lietuvos" Dienraščio Bendrovės - Lithuanian Publishing Co.
Malonėkite prisigauti man šėrus.
Su pagarba,

ADRESAS:

Lithuanian Publishing Co.

3253 So. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.